Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 27 (6917). ● 9 февраль, 1979 йил ▲ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

ЗАРБДОР ВАХТА ДАВОМ ЭТАДИ

ОЛМАЛИҚДА ТАНТАНАЛИ МИТИНГ

ОЛМАЛИҚ. 8 февраль. (ЎзТАГ мухбирлари). Бу шаҳарда қисқа муддат ичида ғоят самарали мураккаб ўғит ишлаб чиқарадиган қудратли комплекс — Олмалиқ химия заводи қад кўтарди. Мамлакатда биринчи бўлиб бу ерда мураккаб технология жараёнлари ўзлаштирилди, корхонанинг дастлабки икки навбати лойиҳа қувватларидан ўзиб кетилди. Комплекснинг ҳар йили 850 минг тонна ўғит ишлаб чиқарадиган учинчи навбати муддатидан илгари ишга туширилиши янги катта ютуқ бўлди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрикномаси, унинг меҳнат коллективларини сидқидилдан ва самимий табриклаганлиги, партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети пленумларининг қарорларини амалга оширишда уларга янги муваффақиятлар тилаганлиги қурувчилар ва монтажчилар, химиклар ва машинасозлар, лойиҳачилар, янги саноат комплексини барпо этишнинг барча қатнашчилари учун шодиёна байрам бўлди. Бугун химиклар саройида бўлиб ўтган тантанали митинг шу воқеага бағишланди. Митинг аҳлининг гулдурос қарсаклари остида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрикномасини ўқиб эшиттирди.

— Самимий табрик сўзлари учун Леонид Ильичга ишчилар номидан астойдил раҳмат,— деди митингда «Алмаликсвинецстрой» трестининг монтажчи — қурувчиси Ф. Мирзаев.— Қилган ишимизга юксак баҳо берилгани бизга илҳом бахш этади, Ватан бахт-саодати йўлида янги зафарларга чорлайди. Ўз ўртоқларим номидан, Олмалиқда катта химияни ривожлантираётган барча кишилар номидан айтаманки, зарбдор вахтани давом эттирамиз, минерал ўғит ишлаб чиқарадиган янги корхоналарни муддатидан илгари, юқори сифатли қилиб қурамиз!

Митингда сўзга чиққан «Алмаликсвинецстрой» трестининг бошқарувчиси Р. Қўлдошев, сувоқчи-бўёқчи А. Бердиева, аппаратчи Т. Дедушкина ва бошқалар Леонид Ильич Брежневнинг табрикномаси коллективларда нақадар зўр завқ-шавқ билан кутиб олингани тўғрисида, социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёздиришга, СССР Олий Советига сайлов кунини ўғит етказиб бериш графигидан ўзиш билан, пландан ташқари қурилиш-монтаж ишларини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилганликлари ҳақида гапирдилар.

Химия заводининг қурувчилари, монтажчилари, ишлатувчилари оширилган комплекс социалистик мажбурият қабул қилдилар. Корхонанинг учинчи навбати лойиҳа қувватини норматив муддатидан икки ҳисса эрта — ҳаммаси бўлиб олти ой мобайнида ўзлаштиришга, шу йилнинг 7 ноябригача эса корхонанинг иккинчи навбатини реконструкция қилиб бўлишга ва йилига ишлаб чиқариладиган минерал ўғитни яна 609 минг тонна кўпайтиришга қарор берилди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин иштирок этди.

Заводда митинг пайти. — А. Тўраев фотоси.

БУТУНИТТИФОҚ ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИК ЁШЛАР СОЮЗИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БАРЧА ЁШ САЙЛОВЧИЛАРГА МУРОЖААТИ

Комсомоллар, йигит ва қизлар!

Советлар мамлакатининг ёш гражданлари!

Бутун халқимиз шонли санага: давлат ҳокимиятининг Олий органи — СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик кўрмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи барча сайловчиларига, гражданларига Мурожаати совет кишиларининг қалбида, комсомолларнинг, йигит ва қизларнинг қалбида қизғин акс-садо берди. КПСС Марказий Комитетининг Мурожаати Ленин партиясининг ватанимизни янада равнақ топтириш, унинг халқаро обрў-эътиборини мустаҳкамлаш тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлиги руҳи билан суғорилган бўлиб, ривожланган социализм жамиятининг, совет турмуш тарзининг чинакам инсонпарвар характери ва демократизмини янги куч билан намоён этди. Совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлигида иқтисодий ва социал қурилишда эришган юксак марралари ёш авлодни ғоят қувонтиради ва фахрлантиради.

Марказий Комитетнинг Мурожаатида Ленин комсомолига, совет ёшларига берилган юксак баҳо советлар мамлакати ёшларини руҳлантиради, коммунизм йўлида янгидан-янги меҳнат зафарларига илҳомлантиради.

Комсомоллар, барча совет ёшлари жонажон Коммунистик партиянинг доно ички ва ташқи сиёсатини астойдил маъқуллайдилар ва якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар, ватанимиз қудратини кучайтириш, халқ фаровонлигини ошириш, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги доимий ғамхўрлик учун КПСС Марказий Комитетига, содиқ ленинчи, атоқли сиёсий ва давлат арбоби ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюросига фарзандлик ташаккурини изҳор этадилар. КПСС Марказий Комитетининг ВЛКСМ XVIII съездига ва Ленин комсомолининг 60 йиллиги муносабати билан йўллаган табрикномалари, ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг оталарча сўзлари, партиянинг юксак мукофоти — КПСС Марказий Комитетининг эсдалик Қизил байроғи ҳар бир комсомолни, йигит ва қизни янги-янги қаҳрамонона ишларга даъват этади.

Октябрь ватани — коммунизм қураётган советлар мамлакатининг граждани бўлиш, партия билан халқнинг тарихий ишларида қатнашиш буюк бахт ва буюк масъулиятдир.

Совет ёшларига кўп нарса — ишлаш, ўқиш, порлоқ келажакни барпо этиш имконияти бериб қўйилган. Ёшларимиз шахсни уйғун равишда камол топтириш, ҳар томонлама вояга етказиш, ижодий бунёдкорлик фаолияти билан шуғулланиш учун бениҳоя зўр имкониятлар билан ҳаётга қадам қўймоқдалар.

СССРнинг янги Конституциясида партиянинг ёшлар тўғрисидаги ленинча ғамхўрлиги ўзининг яққол ифодасини топган. Ёшларнинг жамият ишларини идора қилишда, коммунистик қурилишда янада активроқ қатнашиши учун кенг уфқлар очилган. Бошқа жамоат ташкилотлари қатори ВЛКСМга ҳам қонун лойиҳалари тақдим этиш ҳуқуқи берилган. Ҳозир Совет ҳокимияти органларида мамлакат ёшларидан 720 мингдан кўпроқ йигит ва қиз қатнашмоқда.

Ёш авлод ўз сафларини жонажон Коммунистик партия, Ленин партияси теварагида маҳкам жипслаштирган. Ёшларнинг қалбида революцион ватанпарварликнинг беғубор алангаси ловиллаб турибди, улар янги жамият қуришдек буюк ишдаги муваффақиятларни кўпайтиришга азму қарор берганлар! Мамлакат ёшлари бебаҳо меросга — Коммунистик партиянинг, совет халқининг ажойиб анъаналарига ворисдирлар. Комсомол партия раҳбарлигида ўзи ленинча яшаш ва ишлашни, катта авлодлар ишини муносиб давом эттиришни, коммунистик идеалларнинг тантанаси учун курашишни ўрганмоқда ва ёшларга ҳам ўргатмоқда. Леонид Ильич Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китоблари ҳар бир йигит ва қиз учун чинакам оқилона ҳаёт дарсликларидир.

Ҳозир бутун совет халқи билан бирга Ленин комсомоли ҳам КПСС тарихий XXV съезди, Марказий Комитетнинг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажариш устида сабот билан ишламоқда. Партиянинг даъватига жавобан комсомол ва ёшлар беш йилликнинг тўртинчи йили ва умуман беш йиллик планларини тўла ва ошириб бажариш йўлидаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилдилар. Ёш меҳнатчилар ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, ишнинг сифати аъло бўлиши, иқтисод ва тежамкорлик учун курашмоқдалар.

Бутуниттифоқ зарбдор комсомол қурилишларининг ёш бинокорлари меҳнат қаҳрамонлиги намуналарини кўрсатиб, қурилаётган объектларни ўз вақтида муддатидан илгари ишга туширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Ёш қишлоқ меҳнатчилари деҳқончилик маданиятини ва барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширишга, чорвачилик маҳсулотини кўпайтиришга шахсан муносиб ҳисса қўшмоқдалар, ноқоратупроқ ўлкани ривожлантиришда жанговарчасига қатнашмоқдалар.

Ёш олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг, фан, техника ва илғор тажрибанинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишнинг муҳим вазифаларини ҳал қилишда актив иштирок этмоқдалар.

Ижодкор ёшлар ўз истеъдоди ва илҳомини халқимизнинг қаҳрамонона ишларига бағишламоқда.

Ёш жангчилар, жанговар ва сиёсий тайёрликни тинимсиз такомиллаштирмоқдалар, социализм буюк зафарларини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар.

Ўқувчилар ва студентлар билимларни сабот билан эгалламоқдалар, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлилари сафларига ўтишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Ўттиз саккиз миллионли Ленин комсомоли «Самарадорлик ва сифат беш йиллигига — ёшларнинг ғайрат-шижоати ва ижодкорлиги!» деган ватанпарварлик ҳаракатини авж олдирди. В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига революция йўлбошчиси юртидаги Ленин ёдгорлиги ёнида КПСС Марказий Комитетининг эсдалик Қизил байроғи олдида суратга тушиш ҳуқуқини олиш учун бошланган мусобақа кенгаймоқда, Бутуниттифоқ ленинча синовга ҳамма жойда тайёргарлик кўрилмоқда.

Партиянинг актив ёрдамчиси бўлмиш Ленин комсомолининг коммунистик қурилиш барча участкаларидаги, ёшларни коммунистик ғоявийлик, совет ватанпарварлиги, пролетар интернационализми, юксак уюшқоқлик ва интизом, аҳлоқий поклик, актив ҳаётий позицияда туриш, буржуа идеологияси ва аҳлоқига муросасиз бўлиш руҳида тарбиялашдаги роли йил сайин кучаймоқда.

Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган мамлакатимиз комсомоллари, йигит ва қизлари қардош социализм мамлакатларининг ёшлари билан дўстлик ва ҳамкорлик ришталарини, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши, реакция ва фашизмга қарши, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт учун барча курашчилар билан бирдамликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверадилар.

Ҳозирги сайлов кампанияси ўз мамлакатининг тўла ҳуқуқли хўжайини бўлган совет халқининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда ўтмоқда. Сайлов олди йиғилишларининг қатнашчилари Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарларини СССР Олий Совети депутатлига биринчи номзодлар қилиб кўрсатдилар. Бу ҳол халқ оммасининг жонажон партиядан астойдил миннатдорлигини, унинг ички ва ташқи сиёсатини қизғин қўллаб-қувватлаётганлигини янги куч билан кўрсатувчи далилдир.

Депутатликка номзодлар орасида халқнинг энг яхши ўғил ва қизлари, шу жумладан комсомоллар, ёш меҳнат қаҳрамонлари, сиёсий ва ижтимоий ҳаётнинг актив қатнашчилари бор. Халқ номзодлари, мамлакат ишчилари, деҳқонлари ва халқ зиёлиларининг бузилмас бирлиги, барча миллат ва элатларнинг қардошлиги, совет кишилари авлодларининг изчиллиги тимсолидир.

Ёш сайловчилар!

1979 йил 4 март куни сизлар юксак гражданлик бурчини ўташингиз: СССР Олий Совети сайловида қатнашишингиз лозим. Мамлакатимиздаги сайлов — бутун совет халқи учун байрамдир. Бу байрам биринчи марта сайлов қутилари ёнига келувчилар учун айниқса унутилмас воқеа бўлади. ВЛКСМ Марказий Комитети сизларни сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари — қаҳрамон совет халқининг энг яхши намояндалари учун якдиллик билан овоз беришга чақиради!

Биз СССР Олий Совети депутатларини сайлар эканмиз:

севикли ватанимиз — дунёда биринчи ривожланган социализм қурган Октябрь ватанининг бундан буёнги равнақи учун;

совет жамиятининг раҳбар ва раҳнамо кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг жанговар штаби — ленинчи Марказий Комитет учун;

социалистик умумхалқ давлатини, совет демократиясини ривожлантириш учун, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги барча миллат ва элатларнинг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлаш ва уларнинг равнақи учун;

КПСС билан Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсат йўли учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун овоз берган бўламиз.

ВЛКСМ Марказий Комитети комил ишонч билдириб айтадики, мамлакат комсомоллари, барча йигит ва қизлари СССР Олий Совети сайловини меҳнатда, ўқишда, ҳарбий хизматда, ижтимоий-сиёсий фаолиятда янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар, 1979 йил зарбдор меҳнат йили бўлиб қолиши учун ҳамма ишни қиладилар!

Яшасин ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин халқ депутатлари советлари!

Яшасин ишчилар синфининг, бутун совет халқининг синалган авангарди, улуғ ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг Марказий Комитети

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

612-Фарғона сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари шу округдан СССР Олий Советининг Иттифоқ Совети депутатлигига номзод — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Леонид Иванович Греков билан учрашдилар.

Учрашув қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг мамлакат сайловчилари, барча гражданларига Мурожаати туфайли меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати кучайиб кетганлиги тўғрисида, партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорларини амалга ошираётган округ меҳнаткашлари сайловга тайёргарликни қандай муваффақиятлар билан олиб бораётганликлари ҳақида гапирдилар.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи «Тошкент — Ленин» сайлов округида — Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Дилбар Баратовна Қулматова, СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ангрен сайлов округида — Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз бригадири Кан О Нам ўз сайловчилари билан учрашдилар.

(ЎзТАГ).

МУСТАҲКАМ БИРЛИК

Сайловчилар Э. А. ШЕВАРДНАДЗЕ билан учрашдилар

Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Тбилиси — Ленин сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари 7 февраль куни З. Палиашвили номли Давлат академик опера ва балет театрида СССР Олий Совети депутатлигига номзод — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Эдуард Амвросиевич Шеварднадзе билан учрашдилар.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — «Электровозостроитель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электр монтажчиси Г. А. Метонидзе унинг ҳаёт йўли тўғрисида гапириб бериб, сайловчиларни сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун якдил бўлиб овоз беришга чақирди.

Сўзга чиққан нотиқлар партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги тўғрисида, улуғ ватанимиз кўп миллатли республикаларининг доимо мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги ва қардошлиги ҳақида гапирдилар. Улар СССР Олий Советига сайлов кунини меҳнаткашлар ишда янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олишга астойдил аҳд қилганликларини таъкидладилар.

Учрашув аҳли самимий кутиб олган Э. А. Шеварднадзе нутқ сўзлади. У қуйидагиларни таъкидлади: КПСС XXV съездининг, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларидан, кенг кўламдаги коммунистик қурилиш программасидан илҳомланган омманинг мислсиз сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати кучайганлиги мамлакатда ва республикадаги сайлов олди кампаниясига хос хусусиятдир.

Партия билан халқ КПСС XXV съездидан кейинги йиллар мобайнида босиб ўтган йўлнинг асосий якунини қисқача таърифлайдиган бўлсак, шуни комил ишонч билан айтиш мумкинки, ватанимизни иқтисодий, социал ва маданий жиҳатдан янада ривожлантириш программаси муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили шуни яққол кўрсатдики, партиянинг ижтимоий ишлаб чиқаришни бундан буён интенсивлаш соҳасида тутган йўли сезиларли самаралар бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи барча сайловчиларига, гражданларига Мурожаатидаги оташин сатрларни республика меҳнаткашлари фикри-зикри ва вужуди билан астойдил маъқуллаб кутиб олдилар. Депутатликка номзод республикани янада ривожлантириш, унинг умумиттифоқ ютуқларга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш проблемаларига катта эътибор берди.

Ўтган йилги ютуқлар Грузия ССРни умумиқтисодий ва индустриал ривожлантириш суръатларини ўнинчи беш йиллик топшириқларига нисбатан анча жадаллаштиришни таъминлади. 1976—1978 йилларда қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотини ўртача йиллик етиштириш аввалги беш йилликнинг худди шундай кўрсаткичига нисбатан топшириқдаги 22 процент ўрнига 37,1 процент ошди.

Грузия Компартияси Марказий Комитети республика партия ташкилоти КПСС XXV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Грузия партия ташкилоти тўғрисидаги қарорлари асосида республика халқ хўжалигини янада ривожлантиришдан иборат катта программани амалга оширмоқдалар.

1979 йилги иқтисодий ва социал ривожланиш планини муддатидан илгари бажариш юзасидан республика меҳнаткашлари қабул қилган социалистик мажбуриятлар коллектив ижодий изланишининг жамулжам якуни бўлди.

Депутатликка номзод идеология ишига, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашга катта эътибор берди.

Пировардида Э. А. Шеварднадзе бўлажак сайлов партия билан халқнинг метиндек бирлиги белгиси остида ўтади, деб қатъий ишонч билдирди.

ЛЕНИНЧА ТЎҒРИ ЙЎЛ

Сайловчилар М. В. ЗИМЯНИН билан учрашдилар

Краснодар сайлов округининг сайловчилари 7 февраль куни Краснодарда шу округдан СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзод КПСС Марказий Комитети секретари Михаил Васильевич Зимянин билан учрашдилар.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Кубань қишлоқ хўжалик институтининг ректори И. Т. Трубилин учрашув қатнашчиларини М. В. Зимяниннинг таржимаи ҳоли билан таништирди ва сайловчиларни 4 март — сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун овоз беришга чақирди.

Учрашувда сўзга чиққан нотиқлар барча совет кишилари каби Краснодар ўлкасининг меҳнаткашлари ҳам партиямизнинг ленинча йўлини тўла-тўкис маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганликлари ҳақида гапирдилар. Нотиқлар таъкидлаб ўтганидек, Кубань меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга. СССР гражданларига қилган Мурожаатига жавобан КПСС XXV съезди қўйган вазифаларни, ўнинчи беш йиллик планларини бажариш йўлидаги курашга қўшаётган ҳиссаларини кўпайтираверадилар.

Учрашув қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган М. В. Зимянин нутқ сўзлади. У СССР Олий Советига илгари ўтказилган сайловдан кейинги даврда мамлакат тараққиёти якунлари тўғрисида гапириб, бу йиллар КПСС ленинча бош йўлнинг илмий жиҳатдан ғоят асослаб берилганлигини, бу йўлнинг ҳаққонийлиги ва заковатини янада зўр куч билан тасдиқлади, деб таъкидлади.

Ишнинг юксак самарадорлиги ва сифати учун кураш, деб уқтириб ўтди депутатликка номзод, ўнинчи беш йилликнинг жанговар шиори бўлиб қолди. Ана шу тарихий бурилишнинг амалга оширилиши бизга саноат ишлаб чиқариши ҳажмини аввалги беш-йилликка нисбатан 1,4 баробар кўпайтириш, унинг сифат кўрсаткичларини анча ошириш имконини берди. Мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги ҳам жуда катта муваффақиятларга эришди. Қишлоқ хўжалиги сифат жиҳатидан янги марраларга кўтарилмоқда. Мамлакат экономикасининг планли ривожланиши партиянинг социал программасини муваффақиятли амалга ошириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини доим юксак даражага кўтариш имкониятини туғдиради.

Нутқда халқ маорифи, олий мактаб системасини, кишиларнинг соғлиқни сақлаш, физкультура ва спортни янада ривожлантириш масалаларига катта эътибор берилди. Депутатликка номзод меҳнаткашларнинг маданият бойликларидан фойдаланиши учун кенг йўл очиб берилганлиги социализм ғалабаси бўлиб, конституциямиз томонидан гарантияланади. Социал программа, деди у, ўнинчи беш йилликда маданият муассасалари, матбуот ва нашриёт шохобчаларининг моддий базасини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни, радио эшиттиришлари ва телевидение кўрсатувларини, аҳолига кино хизматини яхшилашни кўзда тутади.

Нотиқ янги кишини тарбиялаб ўстириш вазифалари тўғрисида батафсил гапирди. Партия, деб ўқтириб ўтди у, меҳнаткашлар коммунистик эътиқодининг ўсиши олға қараб қилаётган ҳаракатимизнинг ҳал қилувчи замини деган фикрга асосланади ва шу сабабли идеология ишига жуда катта аҳамият беради. Коммунистларни ва кенг халқ оммасини марксизм-ленинизм ғоялари билан қуроллантириш, партиянинг сиёсатини чуқур англашни тобора юксак даражага кўтариш, бу сиёсатни маҳорат билан амалга оширишга шай бўлиб туриш руҳида тарбиялаш, идеология фронтидаги барча ходимларнинг асосий вазифасидир.

М. В. Зимянин халқаро муносабатлар масалаларига ҳам тўхталиб ўтди ва совет тинчлик сиёсати барча халқларнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушади, деб таъкидлаб ўтди.

Депутатликка номзод — юксак ишонч билдирганликлари учун сайловчиларга самимий миннатдорчилик изҳор қилди ва бу ишончни шараф билан оқлашга ҳаракат қиламан, деб ваъда берди. (ТАСС).

БУЮК ДЎСТЛИК ҚАСИДАСИ

МОСКВАДА УКРАИНА САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ ТАНТАНАЛИ КОНЦЕРТИ

Украина Россия билан қайта қўшилганлигининг 325 йиллигини кўп миллатли ватанимиз халқлари катта ва қувончли дўстлик байрами деб нишонламоқда. Шу кунларда Москва ижодий ҳисобот билан пойтахтга келган украин маданияти намояндаларини самимий ва шодиёна кутиб олмоқда. Саноат корхоналари ва қурилишларда, шаҳарнинг энг яхши концерт заллари ва маданият саройларида таниқли артистлар, ёзувчилар, рассомлар билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда, улар москваликларни ва пойтахт меҳмонларини серқуёш Совет Украинасининг санъати билан таништирмоқдалар.

Юбилей санасига бағишланиб 7 февраль куни СССР Большой театрида Украина ССР санъат усталарининг тантанали концерти бўлди.

Зўр муваффақият билан ўтган концертда Ю. В. Андропов, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. В. Русаков, М. С. Горбачев ўртоқлар, шунингдек Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Е. Маланчук, пойтахт жамоатчилигининг намояндалари, маданият ва фан арбоблари, ишчилар, қишлоқ меҳнатчилари ҳозир бўлдилар.

Концерт бошланишидан аввал РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. И. Кочемасов қардош Украина вакилларини Россия Федерацияси меҳнаткашлари номидан самимий табриклади.

Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. А. Орлик жавоб нутқи сўзлади.

Байрам концерти Совет Украинаси ёрқин, ҳаётбахш санъати равнақ топганлигини яққол намойиш қилди. У шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини, совет халқларининг абадий ва бузилмас қардошлигини тараннум этувчи мароқли ҳикоя бўлди.

* * *

Қардош Украина вакиллари В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйдилар. Кремль девори ёнидаги Ноъмалум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

(ТАСС мухбири).

Пойтахтимизнинг Киров районидаги 37/86 сайлов участкаси агитпункти ҳамиша сайловчилар билан гавжум. Бу ерда сўнгги кунлар ичида совет сайлов системасининг афзалликлари тўғрисида ва халқаро мавзуга бағишлаб бир неча лекциялар ўтказилди. Агитпунктда сайловчилар янги газета ва журналлар, турли брошюралар билан танишиш имкониятига эга. Суратда: агитаторлар ўзаро суҳбат вақтида.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚИЗИҚАРЛИ СУҲБАТЛАР

С. Раҳимов районидаги М. Горький номли маданият уйи қошида жойлашган 57/100 сайлов участкаси агитпунктида СССР Олий Советига бўладиган сайловларга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Бу агитпункт сайловга оид турли плакатлар билан безатилган, қизил алвонлар солинган столларда эса газета-журналларнинг янги сонлари, СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Қонунлар тартиб билан қўйилган.

Агитпункт мудири Р. Н. Тўраев бошчилигидаги агитаторлар план асосида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар олиб бормоқда. Бу иш планларни «Миконд» заводининг партия ташкилоти тасдиқлаган. Агитпунктга завод партия ташкилотининг секретари Н. И. Фозилбеков айниқса катта ёрдам бераяпти.

Бу сайлов масканида ҳозирги кунгача қатор қизиқарли суҳбатлар ва халқаро аҳвол тўғрисида лекциялар уюштирилди ва биринчи марта овоз берувчи ёш сайловчилар билан учрашувлар ўтказилди. Шундай ибратли ишларни олиб боришда агитаторлардан А. Қаҳҳоров, Т. Аникина, Акрамова, Усинова, Курницкая кабиларнинг хизматлари каттадир.

Агитпунктда қилинаётган ишлар СССР Олий Советига бўладиган сайловларни кўтаринки руҳда ўтишидан далолат бериб турибди.

А. ҒУЛОМОВ,
Тошкент шаҳри.

Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозида мамлакатимиз ҳаётидаги катта воқеа — СССР Олий Советига сайловларга катта тайёргарлик кўрилмоқда. 45/45 сайлов участкаси агитпунктда 34 агитатор фаолият кўрсатяпти. Суратда: колхознинг энг актив агитаторлари — ўрта мактаб ўқитувчилари Ҳамида Каримова ва Дилором Бегматоваларни кўриб турибсиз.

Т. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

УНИ ЭЛ СЕВАДИ

Киши бир нарсадан қувонганида уни одамлар билан баҳам кўргиси келади. Совет Худойқулов қалб тўрида ардоқлаб юрган кишисини «зангори экран»да кўрди-ю, ўзида йўқ севиниб кетди. Атрофида ўтирган фарзандларига «ана, қаранглар, болаларим, ана шу гапираётган аёл сизларнинг бувингиз бўладилар»,— деди ва рафиқасига юзланиб «Мавжуда опамизнинг номзодлари иккинчи бор СССР Олий Советига депутатликка кўрсатилибди. Мен ҳозир Тошкентга жўнайман, онажонимни табрикламасам кўнглим жойига тушмайди»,— деди-ю Тошкентга отланди.

У тунги соат ўн бирда етиб келди. Эшикни Мавжуда опанинг ўзи очди.

— Ассалом алайкум, она, табриклайман,— қувончдан кўзлари ёниб турарди, Советнинг.

— Кел, болам, Совет, сенмидинг шу келишда тўғри Гулистондан келяпсанми, садағанг кетай,— ўз фарзандидай бағр очиб қарши олди уни Мавжуда опа.

Улар ичкари киришгач, Совет меҳрибон ўқитувчиси Мавжуда опа Самадовани телевизорда кўргани, шу захоти йўлга тушгани ҳақида сўзларди.

— Хуш хабарни эшитиб уй ичи билан беҳад суюндик. СССР Олий Совети депутатлигига иккинчи марта номзодингиз кўрсатилиши билан қутлайман, опажон. Айни муддао бўлибди-да, сиздек одамларга ғамхўр кишиларни халқимиз билади, қадрлайди,— деди, Худойқулов.

Мавжуда опа ўзининг қўлида тарбия топган, ҳозир Гулистонда инженерлик қилаётган собиқ ўқувчисига меҳри товланиб боқиб ўтирарди.

— Унча мақтовимни ошириб юборма, болам, 1974 йилдаги сайловдан буён мана беш йил вақт ўтди. Агар шу давр ичида депутатлик вазифаларимни сарҳисоб қилсам рўйхати кўп-у бироқ барибир кўнглим тўлмаётгандай туйилади.

Совет Худойқулов мураббийсининг ўзига ҳам, ўқувчиларга ҳам ўта талабчанлигини яхши биларди.

Бўлмаса Мавжуда опанинг катта бир йиғинда ҳисоботида ўзи иштирок этиб унинг халқ наказларини нечоғлик сидқидилдан бажарганлигини ўз қулоғи билан эшитган. Мана, ҳозир ҳам унинг иш столи устида наказлар ва унинг ижроси ҳақидаги турли ёзув, рақамлар билан тўлиб кетган бланкалар турибди, уни варақлаган киши 4—5 йил ичида қанчадан-қанча ишлар бажарилганини кўриб ҳайрон қолади.

Улар батартиб қилиб ёзилган. Масалан: Октябрь ва Собир Раҳимов районлари аҳолисига хизмат қиладиган 14-поликлиника қурилди. Бу сўз ёнида (то поликлиника битгунча соғлиқни сақлаш идораларига неча бор қатнадим) деб ёзиб қўйилганди. Марказ 13—14—15 массивида истиқомат қилувчи аҳоли учун стоматология шифохонаси, Усмон Юсупов кўчасидаги 4 ва 9 қаватли турар жой биноси план бўйича 1978 йили эгаларига топширилиши керак эди. Мавжуда опага устма-уст наказлар тушди. «Тезроқ бита қолса, қийналиб кетдик», дейишарди, ариза эгалари. Депутат район ижроия комитетига борганида эса «маблағ йўқ» деган баҳонани қилишарди. Мавжуда опа бўш келадиган аноийи эмас. Қурилиш учун ажратилган маблағдан тўлиқ фойдаланилмаганлигини аниқлади. Тезда уни ҳаракатга келтириб турар-жой биносини 1977 йилиёқ фойдаланишга топширилишига ҳисса қўшди. Қурилишлар: янги болалар боқчаси, мактаб, халқ хўжалиги институти учун янги ўқув корпуслари э-ҳа... Улар беҳисоб. Мавжуда опа салкам қурувчи ҳам бўлиб кетгандир. Негаки бир бино битгунча унинг лойиҳасидан тортиб барча керакли материалигача ҳаммасини билиб қолди. Шунинг учун ҳам шаҳар, район ижроия комитетига қадам қўйди дегунча «ҳа, опа бирор битмаган қурилиш хусусида келяпсизми» дейишарди. Тўғрида опа гоҳ музика мактаби, гоҳ кино-театр, гоҳ йўл, кўприк қурилиши сингари ишлар билан келарди-да. Ана шуларни хаёлидан ўтказаётган Совет меҳрибон опасига чуқур ҳурмат билан боқди. Кумуш ранг сочлари, нуроний чеҳрасида майин табассумнинг маъносини уқди. Мураббий: ундан «ўзингни ишларинг қалай, турмушингдан сўзла» деяётгандай эди бу боқиш.

Дарҳақиқат опа шундан сўз очди:

— Хўш қалай, ҳа деб мени мақтамай ўз ишинг билан оиланг ҳақида гапир,— деб қолди, опа.

— Ўтган йил анча оғир келди опа, ўзингиздан ўтар гап йўқ. Пахтакорлар учун ноқулай келган йил ҳаммаҳамма учун ҳам оғир бўлди: Ҳам хашар, ҳам ўз ишим билан бўлиб хузурингизга кўп келолмадим, узр,— деди. Мавжуда опа кекса мураббий эмасми, собиқ ўқувчисининг кўзига синовчан тикиларди.

— Ҳеч қачон қийинчиликдан қочмаслик керак. Юмушнинг оғирини енгган одамгина кўзлаган мақсадига етади. Айниқса сизларнинг ишингизда,— деди.

— Ўшанда рус тилидан тўлиқ билим берганингизнинг шарофатида, ҳозир ҳеч қийналмай ишлаяпман. Техникани яхши тушуниш учун иккинчи она тилимиз —рус тилини пухта билиш жуда зарур экан. Буни институтда ўқиб юрган пайтимда ҳам чуқур ҳис этгандим. Бизнинг 115-мактабни битирган кўпчилик талабалар рус тили умуман ҳамма фанлардек «аъло» баҳолар олиб ўқишарди. Чунки сизнинг таълимингизни олганмиз.

— Яна мақташга тушдингми Совет,— ҳазиллашди опа,— умуман гапинг тўғри, ўқувчининг ёшлигида олган билими унинг хотирасида тошга ёзилгандай муҳрланиб қолади. Бунинг учун ўқитувчи ниҳоятда масъулиятни ҳис этиши, касбини қадрлаши керак.— Мавжуда опа беихтиёр севган касбидан сўзлай кетди. —Ўзинг биласан, мен рус тили дарсини 4-синфдан бошладими, шу синфни то мактабни битиргунга қадар ўзим ўқитаман. Чунки ҳар бир боланинг ўзига хос хислати, ўзлаштириш хусусияти ҳар хил. Шуни миридан сиригача билиб олганингдан кейин шунга қараб муомала қилинади. Натижада синфдаги ҳар бир ўқувчи пухта билим олади.

Гоҳида айрим ўқитувчилар бирдан юқори синфларга дарс беришни хоҳлашади, сир эмас, 8—9—10 синфлардаги дарс учун маош кўпроқ. Бироқ, пулдан азиз нарсалар ҳам бор-ку! Бу виждон! Сенинг қўлингдан таълим олган талаба билиминг, онгингдан баҳраманд бўлсин. У рус тилидан ҳам тўлиқ саводли бўлиб етишсин.

Мавжуда опа бу гапларни узоқларга тикилиб уйчан гапирарди. Суҳбатдоши Совет опа қалбидаги орзуларни уқиб ўтирарди. Элати, бутун мактаб, қатор ўқитувчилар коллективи севиб қолган бу аёл ҳамиша эзгу ният билан яшайди. У на фақат болалар, катта-кичикка баравар хизмат қилишга, нафи тегишига ҳозир-у, нозир.

Бир нарса хотирасига тушиб қолгандай яна вазмин гап очди.

— Биласанми, Совет, яқинда Запорожьедан яна хат олдим. Бу галгиси жуда қувончли мана ўқиб кўргина: Совет хатни ичида ўқий бошлади.

«Ҳурматли Мавжуда Саидовна Самадова. Сиздан чексиз миннатдорман. Сиз туфайли орзуларим тўлиқ рўёбга чиқди, янги, ҳамма қулайликларга мавжуд шинам уй беришди, сизга азиз Саидовна катта раҳмат!». Хат дил сўзлари билан тўла эди. Уни кекса аёл, Ватан уруши қатнашчи Дора Михайловна Арабаженская Запорожьедан йўллаган эди. Мавжуда опа хат тарихини изоҳлаб берди.

— Москвада телевизорда сўзлаган пайтимда бу аёл мени кўриб таниб қолади. Бир фронтда хизмат қилган эканмиз. Фақат қисмимиз бошқа экан. Шундан кейин ундан хат олдим. Ўз турмуши, аҳволларидан ёзибди. У ўз хатида уч хўжалик бир хонада яшаётганлиги, квартирадан сиқилгани ҳақида ёзиб, ёрдам беришимни илтимос қилибди. Тегишли ташкилотларга ёздим. Натижаси мана кўриб турибсан, хатда кўрсатилган.

Унинг суҳбатдоши, СССР Олий Советининг депутати Мавжуда опа беш йил ичида Иттифоқ миқёсида ҳам танилиб бораётганини ҳис этиб ич-ичидан қувонарди, рўпарасида ўтирган мураббийсининг нуроний чеҳрасига чуқур ҳурмат билан боқарди. Кўнглидан эса: «Ҳорманг, толманг онахон, умрингиз боқий бўлсин. Эл хизматини ўрнига қўйиб, кўпнинг ҳурматини қозонаяпсиз, шунинг учун ҳам элатимиз сизга катта ишонч билдириб СССР Олий Советидепутатлигига иккинчи бор номзодингизни кўрсатди-да!» деган фикрлар ўтарди.

Ф. УСМОНОВА.

НАШРИЁТЛАР ТУҲФАСИ

«КИТОБ тинчлик ва тараққиёт хизматида» шиори остида Халқаро китоб кўргазмасини ўтказиш яхши анъанага айланиб қолди. Бу йил эса Москвада иккинчи китоб кўргазма — ярмаркаси очилади.

Республикамиз нашриётлари ҳам бу катта маданий тадбир олдидан қизғин тайёргарлик ишларини бошлаб юбордилар. Ўзбекистон ССР «Медицина», Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия», «Фан» нашриётлари энг яхши китобларни Москвага юборадилар.

«Ўқитувчи» нашриёти кўргазма фондини турли адабиётлар билан безайди. Бу хил китоблар орасида М. Зокировнинг «Қора қўлчилик», З. Эгамбердиевнинг «Донолар бисотидан», Б. Розеннинг «Атом асри металлари» каби тўпламлари ҳам бор.

ИШЧИЛАР МАДҲИ

ИШЛАБ чиқариш илғорларининг меҳнат жасорати ва бугунги ҳаётини лентаtларда жонлантириш устида кинохужжатчилар катта ижодий ғайрат кўрсатмоқдалар. Бундай экран асарларини яратишда Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студияси коллективи ҳам бой тажриба тўплади.

Ўтган йили бу мавзуда бир неча фильм яратилган эди. «Ишчи Абдуманноп Умаров» деган ҳужжатли фильм айниқса кўпчиликка манзур бўлди. Студиянинг режиссёр ва операторлари бу йил ҳам бундай ленталар устида жиддий иш олиб борадилар. «Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили» деб номланадиган фильм воқеалари Тошкент трактор заводида юз беради.

Янги фильмнинг бош қаҳрамони қилиб беш йиллик зарбдори тракторсоз М. Туропов танланди.

ГУЛЛАРГА ДАРМОН

Баҳор нафаси келиб қолди. Ҳа демай, гуллар барг ёзиб олам яна яшариб кетади. Барча ниҳоллар каби гул ҳам парвариш талаб этади. Ленинградлик дўстларимиз Тошкент гуллари учун 15 минг пакет ўғит юборишди. Бу ўғитларни тувакчалардаги гулларга солса ҳам бўлади, ердаги гуллар илдизини юмшатиб, ўғитланса ҳам бўлади.

САЙЛОВДАН САЙЛОВГАЧА

Бу оқшом колхоз клуби пахтакорлар, чорвадорлар ва соҳибкорлар билан гавжум бўлди. Кираверишдаги фойега қўйилган стенд ва диаграммалар хўжалик истиқболларидан ҳикоя қилади.

Сайловдан-сайловгача колхоз экономикаси яна ҳам юксалди. Пахта ҳосилдорлиги сезиларли даражда ошди. Олинган соф даромадга янги-янги турар-жойлар, маданий-маиший муассасалар қурилди. Ҳозир Бекобод районидаги Ленин номли колхоз аъзолари янги йил ҳосилига пухта замин кўрмоқдалар. Далаларга маҳаллий ўғит ташиб чиқарилмоқда, техника экиш мавсумига шайланмоқда. «Сайловдан-сайловгача» мавзуида колхоз клубида ўтказилган кечада район «Билим» жамиятининг лекторлари қизиқарли лекция ўқиб бердилар. Шундан сўнг сўзга чиққан колхозчилар партиямиз аграр сиёсатини амалга ошириш туфайли қишлоқларда рўй бераётган ижобий ўзгаришлар ҳақида сўзладилар. Районда 34 агитпункт агитаторлари колхозчилар орасида бўлиб, совет сайлов системаси тўғрисида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

МАКТАБ КОММУНИСТЛАРИ

Бу мактаб партия ташкилоти КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб ўқув-тарбия ишлари савиясини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Йилдан йилга мактабда ўзлаштириш проценти ўсаяпти. Тўгарак машғулотлари мазмунли бўлаяпти. Шубҳасиз, бунда коммунистларнинг ҳиссаси катта.

Партия ташкилоти йиғилишларга тайёргарлик кўришга кўпчиликни жалб этади. Шунинг учун ҳам докладлар мазмунли тузилади, йиғилиш эса активлик ва ишчанлик руҳида ўтади. Йиғилишларда таълим-тарбия ишлари билан бир қаторда оммавий-сиёсий масалалар ҳам муҳокама қилиб борилмоқда. Масалан, кейинги вақтларда таълим-тарбия ишларини янада такомиллаштиришда мактаб бошланғич партия ташкилотининг вазифалари, ўқув группаларида синфдан ташқари тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида ва бошқа масалалар муҳокама қилинди. Бу йиғилишларда коммунистлардан С. Шайзоқов, Б. Бердиқулов, Х. Исроилов кабилар қимматли таклифлар билан чиқишди.

Йиғилишларда КПСС аъзолари ҳисобот бердилар. Умуман, бу тартибда иш тутиш коммунистларнинг ижодий активлигини, ташаббускорлигини оширишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Топширилган иш юзасидан масъулият ҳисси ортмоқда.

— Биз коммунистлар билан шахсий суҳбатлар ҳам ўтказиб турамиз,— дейди 17-мактаб бошланғич партия ташкилотининг секретари Ў. Қўшбоев,— Шу муносабат билан уларнинг ўқув-тарбия, жамоат ишларидаги фаолияти янада яққолроқ кўринади. Партия топшириқларини қай даражада бажараётганликлари билан янада яқинроқ танишамиз. Ана шундай суҳбатлар вақтида коммунистлар фикр ва мулоҳазалар билдиришади. Биз уларни махсус журналга ёзиб, амалга оширамиз. Йиғилишларда муҳокама қиламиз.

Ҳақиқатан, коммунистлар билан суҳбатлар ўтказиш яхши натижалар бермоқда. Шунга қараб партия топшириқлари бериб борилмоқда.

Шуни ҳам таъкидлаб айтиш керакки, суҳбат ўтказиш чоғида педагогларнинг иш тажрибасини батафсилроқ ўрганиб, коллектив ўртасида кенг ёйишга катта аҳамият бериб келинмоқда. Илғор ўқитувчиларнинг иш тажрибасини оммалаштириш мақсадида методика кенгаши тузилган.

Ўтган ўқув йилида мактаб бўйича 100 процент ўзлаштиришга эришилди. Кўпгина талабалар медаль ҳамда фахрий ёрлиқлар олишга муяссар бўлишди ва уларнинг асосий қисми ҳозир олий ўқув юртларида билим олмоқдалар. Шубҳасиз, бундай муваффақиятларга эришишда бошланғич партия ташкилотининг жанговарлиги ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Мактаб партия ташкилоти область XIX партия конференцияси материалларини атрофлича ўрганмоқда. Шу асосда тадбирлар белгиланди. Коммунистлар уларни тўла амалга ошириш учун курашмоқдалар.

Б. ЙЎЛДОШЕВ,
Оққўрғон райони.

ҚИШДА ҲАМ КЎП СУТ СОҒИБ ОЛИНАЁТИР

ЧИНОЗ. 7 февраль. (ЎзТАГ). СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинган «Чиноз» наслчилик совхоз техникумининг сут соғувчиси Турсуной Икромова чорвадорлар социалистик мусобақасида янги муваффақиятга эришди: у ўз боқимидаги сигирларни кўпайтирди — Турсуной эндиликда 50 бош сигирга қарайди. Сут соғиш маҳоратини оширган Турсуной ана шундай натижага эришди. Турсунойнинг ишида Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтида сиртдан ўқиётганлиги қўл келмоқда. У қишлоқ хўжалиги фани чорвадорларга тавсия этаётган жамики янгиликдан ўз амалий ишида муваффақиятли фойдаланишга интилади. Масалан, фермада илғор сут соғувчининг ташаббуси билан тўйимли озуқа рациони жорий қилинди, қиш фаслида сигирларга ширали озуқа, шу жумладан лавлаги бериш кўпайтирилди. Икромова ўтган йилда ҳар бир сигирдан 5600 килограмм сут соғиб олган бўлса, бу йил у юксакроқ маррани эгаллашни — ўз боқимидаги ҳар бир сигирдан 6000 килограммдан сут соғиб олишни мўлжалламоқда. Бу мажбурият шараф билан бажарилаётир: Турсуной ҳозир кунига ҳар бир бош сигирдан 15—16 килограммдан сут соғиб олаётир.

Совхоз подасининг аҳволи яхши. Совхоз сигирлари учун 1200 бош жониворга мўлжалланган янги чорвачилик комплекси қурилган. Сигирларнинг насли ҳам анча яхшиланди. Жониворларнинг кўпчилиги серсут сигирлар билан алмаштирилди. Озуқа базаси ҳам мустаҳкамланди. Совхоз коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳар бир бош сигирдан планда мўлжалланганидан қарийб 1000 килограмм кўп сут соғиб олишга аҳд қилди.

(ЎзТАГ).

СОҒЛОМ ЁШЛИКНИ ТАЪМИНЛАЙМИЗ

1979 ЙИЛ — ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

ҲУР ва бадавлат мамлакатнинг келажаги соғлом жажжи юракдан бошланади дейди доно халқимиз. Зеро, фарзандларимиз маънавий гўзал, соғлом ва бардам бўлиб ўсиб-улғайишлари учун ёшлик чоғиданоқ чексиз ғамхўрликлар билан қуршаб олинадилар. Янги дунёга келган гўдак дастлаб шифокор меҳрига қонади. Шу зайил фарзандларнинг соғлом ёшлиги таъминланади.

Ўзбекистон Педиатрия илмий-текшириш институтида ана шу олижаноб эзгу мақсад йўлида кузатишлар, тадқиқотлар ва муолажалар олиб борилмоқда. Бу илмий даргоҳ болалар саломатлигини муҳофаза қилувчи йирик муассаса ҳамдир. Институт директори профессор О. С. МАҲМУДОВ булар ҳақида мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— СОВЕТ ҳокимиятининг дастлабки кунлариданоқ «Энг яхши нарсаларнинг ҳаммаси — болаларга» деган шиор ўртага ташланди. Ёш авлодни саломатлигини мустаҳкамлаш учун нимаики керак бўлса, ҳамма-ҳаммаси муҳайё қилинди. Бундай ғамхўрликни илмий муассасамиз тараққиёти мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

— Институт ташкил топган дастлабки йилларда тиббий хизмат қандай аҳволда эди?

— Она ва болага хизмат кўрсатадиган барча муассасаларни ягона умумдавлат ташкилотига қўшиш ҳақидаги Декретнинг қабул қилиниши катта аҳамиятга эга бўлди. 1918 йил 31 январда имзоланган бу ҳужжатда мана бундай сатрлар бор эди: «Эндигина ёруғ дунёга келиб кўз очган 2 миллион бола Россияда эзилган халқнинг нодонлиги ва онгсизлигидан, синфий давлатларнинг қарамсизлиги ва бефарқлиги туфайли ўлиб кетарди... Инсоният заковати асрлар оша қидирган йўлини топди, ишчи синфи ўз қўли билан бола учун онани, она учун болани сақлаб қолиш керак бўлган болалик ва оналикни муҳофаза қиладиган йўлларни ишлаб чиқди».

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича барча тадбирлар ҳукумат томонидан бутун мамлакат миқёсида олиб борилди. Республикамизда ҳам аёллар ва болаларга тиббий хизмат кўрсатувчи дастлабки даволаш профилактика муассасалари очила бошланди. 1924 йилга келиб аёллар ва болалар консультация тармоғи 10 тага етди. Эмизикли гўдаклар учун 10 га яқин уй очилди.

Ўшанда 14 та мактабгача болалар тарбия муассасаси бор эди. Уларга 980 ўғил-қиз жалб этилганди. Мавжуд болалар муассасаларида 55 врач-педиатр ишларди.

1927 йилнинг 8 мартида эса институтимизга асос солинди. Ўшанда у Ўзбекистон оналик ва болаликни муҳофаза қилиш илмий-текшириш институти деб юритиларди. Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш муассасалари ходимларининг 1929 йилда Тошкентда ўтказилган биринчи Ўрта Осиё кенгашида истиқбол режалари белгилаб олинди.

Кенгаш кўрсатмасига биноан турли касалликларнинг олдини олишнинг илмий асосларини яратишга жиддий киришилди. Бу иш яхши натижа берди. Илмий-педагогик кадрлар сони анча ортди. Бунинг оқибатида болалар ўртасида юз берадиган ўлим олти баробарга камайди.

Эндиликда эса республикамизда болалар даволаш-профилактика муассасалари тармоғи кенгайиб кетди. Уларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Амбулатория-поликлиника хизмати намунали йўлга қўйилди.

— Кейинги йилларда Тошкент шаҳри ва пойтахт областида соғлом ёшликни таъминлаш йўлида қандай ишлар амалга оширилди?

— Даволаш ишларининг яхши ташкил этилиши кўп жиҳатдан шифохоналарнинг моддий базасига боғлиқдир. Бу масалага КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг аҳолига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш тўғрисида ўтган йили қабул қилган қарорида ҳам алоҳида аҳамият берилди. Мазкур муҳим қарорни амалга ошириш борасида дастлабки ютуқлар қўлга киритилди. Типовой касалхоналар, поликлиникалар қуришга эътибор кучайди.

Шифохоналар замонавий диагностика ва даволаш аппаратлари билан таъминланмоқда. Шу билан бирга кўпгина болалар поликлиникалари кенгайтирилди. Ёрдамчи ихтисослаштирилган кабинетлар очилди. Амбулатория-поликлиника шароитида кичкинтойлар билан муолажалар олиб бориш йўлга қўйилди.

Ҳозир Тошкент шаҳрининг ўзида 17 та болалар касалхонаси мавжуд. 20 га яқин ихтисослаштирилган болалар поликлиникасида амбулатория-поликлиника ёрдами кўрсатилмоқда. Аёллар консультациясидан 30 таси ишлаб турибди.

Ўтган йили 70 га яқин врач ва 125 ўрта медицина ходими ўқув юртлари йўлланмаси билан шаҳар болалар шифохоналарига ишга келди. Болалар даволаш-профилактика муассасаларини медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозлаш учун уч йил мобайнида икки миллион сўмликка яқин маблағ сарфланади.

Чирчиқ шаҳрида очилган кўп соҳали болалар касалхонаси областимиздаги намунали шифохоналардан бири бўлиб қолди. Олмалиқ шаҳридаги, Оққўрғон, Пискент, Ўрта Чирчиқ ва Бекобод районларидаги касалхона ҳамда бўлимлар янги биноларга кўчиб ўтди. Бўстонлиқ, Орджоникидзе ва Янгийўлдаги марказий район касалхоналари эса болалар бўлимларига эга бўлди. Область болалар санаторийсининг даволаш корпуси кенгайди.

— Педиатр кадрлар малакасини ошириш борасида кўрилаётган тадбирлар ҳақида нималарни айтиш мумкин?

— Юқорида эслатиб ўтилганидек, бизнинг институтимиз йирик илмий ва бой тажрибалар маркази ҳисобланади. Бу ерда шаҳар ва район болалар шифокорлари учун амалий, методик ва консультация ёрдами кўрсатилмоқда.

Медицина ходимлари малакасини ошириш юзасидан тадбирлар плани ишлаб чиқилган. Ана шу программага мувофиқ илмий-амалий конференциялар ва семинарлар ҳам тез-тез ўтказиб турилади. Бу йиғинларда соғлом болалар тарбияси, фарзандларни тўғри овқатлантириш, кичкинтойлар орасида учрайдиган юқумли касалликларга қарши кураш каби масалалар кенг муҳокама қилинади.

Илмий муассасамиз базасида туғруқхона ва болалар муассасалари врач-педиатрлари ва аллергологлари учун бошланғич ихтисослаштириш бўйича машғулотлар ташкил этилмоқда. Участка врачлари халқ университети машғулотларини олиб боришда институтимизнинг ёрдами катта бўлаяпти. Лекция ва суҳбатлар тематикаси шифокорларнинг талаб ва истаклари асосида тузилаётир.

Илмий ходимларимиз жойлардаги педиатрлар билан яқиндан алоқада бўлиб, яна бошқа тадбирларни амалга оширмоқдалар. Соғлиқни сақлаш ишлари билан боғлиқ турли методик тавсияномалар ҳам тайёрланмоқда. Медицина ходимлари ва ота-оналарга мўлжалланган кўпгина методик брошюралар босилиб чиқди. Санитария ва медицина билимларини кенг ёйишга, болалар орасида гигиена тарбиясини йўлга қўйишга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда.

Ҳаётимизнинг асосий қонуни —, СССРнинг янги Конституциясида совет гражданларининг соғлиқларини сақлаш ҳуқуқи ўзининг тўлалигича ифодасини топди. Бу ҳуқуқ ёш авлоднинг сиҳат-саломатлиги тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш билан ҳам таъминланади. Буни туғруқхоналарда ва болалар касалхоналарида амалга оширилган қўшимча тадбирларда, бетоб бўлиб қолган ўғил-қизларнинг марказий курортларга транспортда бепул боришларида, санаторий типидаги махсус болалар яслилари очилганида ва шунга ўхшаш кўплаб қулай шарт-шароитларда ҳам яққол кўриш мумкин. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг халқаро болалар йили муносабати билан Марказий телевидение орқали сўзлаган табрик нутқида айтилганидек, Совет ҳукумати ёш авлоднинг билимдон ва соғлом ўсиб-улғайиши учун бундан буён ҳам барча имкониятларни яратиб беради.

А. АЛИЕВ.

ДУНЁ ОВОЗИ

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

ИККИ ДУНЁ— ИККИ ДЕМОКРАТИЯ

Буржуа сиёсий арбобларининг луғатида «демократия», «Эркинлик», «инсон ҳуқуқлари» сўзларидан ҳам кўпроқ ишлатилаётган бошқа сўзлар бўлмаса керак. Айни вақтда булар шундай тушунчалар ҳамдирки, уларнинг аҳамиятини ҳар ким ўзича талқин қилавериши мумкин.

Демократия ҳақида бизнинг кунларимизда америка конгрессменлари ҳам, инглиз лордлари ҳам, НАТО генераллари ҳам кўп гапиришади. Ундан ташқари, ҳаммалари ўзларини «демократияни кенгайтириш», «эркинликни ҳимоя қилиш» тарафдорлари, инсон ҳуқуқларининг ҳимоячилари қилиб кўрсатишади. Демократия ҳақидаги дабдабали иборалар жуда кўп ишлатилаверилганидан сийқаси чиқиб, кўпинча энг ёвуз ишларни хас-пўшлаш мақсадида ҳам қўлланилади. Бундан етарлича хабари бўлмаган одам ҳайратга тушиб, савол бериши мумкин: «Хўш, демократиянинг ўзи нима? Бу тушунчанинг объектив критерийлари борми?»

Буржуа сиёсат илми бу масалага кўп марталаб жавоб беришга уруниб кўрган, аммо бу жавоблар ё ҳамиша мавҳумлиги ёхуд ўз социал табиатига кўра чекланганлиги туфайли «демократия» (халқ ҳокимияти), сўзининг ўзида мужассам бўлган маънони беролмади, беришга қодир ҳам эмас эди. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас! Ахир, «соф демократия», «умуман демократия» каби тушунчалар реал ҳаётда бўлиши мумкин эмас.

Марксизм демократия ҳақидаги масалани янгича қилиб қўйди. У демократия ҳамиша синфий характердадир, деб кўрсатди. Яъни ҳозирги замонда пировард оқибатида демократиянинг икки тури — буржуа демократияси ва социалистик демократия мавжуддир. Шунинг учун ҳам у ёки бу мамлакатнинг ижтимоий тузулиши ҳақида гапиришдан олдин «бу тузум кимнинг синфий манфаатларини ҳимоя қилади?» деган асосий саволга жавоб бериш лозим.

Сиёсий партияларнинг сони ҳам, уюшган оппозициянинг мавжудлиги ҳам, ҳукуматларнинг алмашиниб туриши ҳам жамият демократия асосига қурилганлигининг мезони бўлолмайди. Агар ҳокимият эксплуататор синфлар қўлида бўлса, сиёсий партияларнинг сонидан қатъий назар, моҳият ўзгармай қолаверади. Ҳукумат ўтказаётган сиёсат қанчалик ўзгариб турмасин, у барибир, йирик капитал ишларини бошқарадиган штаб бўлиб қолаверади. Сайлов ислоҳотлари ўтказилиб турилишидан қатъий назар, демократия чала, чекланган демократия бўлиб, озчилик учун демократия бўлиб қолаверади. Ижтимоий муносабатларнинг буржуача талқини инсонни эксплуатация объекти деб, фойда олиш манбаи, деб қарайди. (Капитализм ўз социал табиатининг кучига кўра бундан бошқа манбадан келиб чиқаолмайди). Шу боисдан ҳам буржуазиянинг бу борадаги талаблари ҳамиша ё бевосита ёки билвосита дабдабали сўзлар билан ниқобланган зўравонликка бориб тақалаверади.

Капитализмда ҳамиша шундай бўлиб келган. Аммо, капитализм монополистик тараққиёт босқичига кирган даврда, айниқса бизнинг кунларимизда буржуа демократия муассасалари халқ оммасининг чинакам манфаатларига зид келмоқда ва айни вақтда ўзининг реал моҳиятини йўқотиб бормоқда. Шу сабабли ҳам кейинги йилларда кўпгина капиталистик мамлакатларда шундай ҳодиса кузатилмоқда, яъни аҳолининг кўпгина қисми ҳокимият олий органларига ўтказилаётган сайловларни бойкот қилмоқда.

Бизнинг мамлакатимизда Советларга ўтказиладиган сайловлар, жумладан, СССР Олий Советига сайловнинг шу кунларда давом этаётган кампанияси давомида сайловлар мамлакат катта ёшдаги жаъми аҳолисини ўзига жалб қилиб, қудратли сиёсий ҳаракатга айланади. Қўшма Штатларда эса шовқин-суронли рекламалар ташкил қилинганлигига қарамай, 1960 йилда ўтказилган президент сайловларида сайловчиларнинг 64 проценти, 1968 йилда—60,6, 1972 йилда — 55,6 проценти овоз берди. 1976 йилда эса сайловчиларнинг атиги 54 проценти овоз бериш пунктларига келди. Яъни сайловларда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган америкаликларнинг иккидан бир қисми шу сайловларни амалда рад қилди.

Нега шундай бўлди? Сиёсатга қизиқиш камайдими? Йўқ, албатта. Лекин, сайловчилар шуни яхши билишадики, сайловларнинг якунлари амалда ҳеч нарса бермайди. АҚШда ваколатли демократия органлари халққа эмас, монополияларга хизмат қилади. Айни вақтда бу органлар аста-секин қўлидаги реал ҳокимиятни бериб қўймоқда, улар ижрочи аппарат ва амалдорлар қўлига ўтиб марказлашиб бормоқда. Кўп партиялилик система шароитида сайлаб қўйилган сиёсий арбоблар эмас, балки граждан бюрократиясининг юқори табақаси капиталистик давлатнинг асосий ҳаракатлантирувчи кучи бўлиб қолмоқда. Шундай қилиб, буржуа демократиясининг асосий муассасалари сийқалашиб, қадрсизланиб бормоқда. Бу буржуа демократиясига хос иллатлар чуқурлашувининг табиий натижасидир.

Социалистик дунёда аҳвол тамомила бошқача. Эксплуатация тугатилган жамиятда инсон бахт-саодати бутун ижтимоий фаолиятнинг асосий мақсади ва олий мазмуни ҳисобланади. Янги жамият қурилишининг ўзи демократик нормаларни кенг ривожлантиришни тақозо қилади. Социализм демократия орқалигина, уни доимо ҳар тарафлама ривожлантириш билангина ғалаба қозона олади.

Совет Иттифоқи ва бошқа социализм мамлакатларидаги кундалик воқелик гражданлар билан давлат ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг принципиал жиҳатдан тамомила янгича характерини ёркин намойиш этмоқда. Масалан, СССРда 2,2 миллиондан ортиқ меҳнаткаш Советларга сайланади, яъни улар давлат ҳокимиятининг вакилларидир. Қарийб 30 миллион совет граждани Советларнинг активи ҳисобланиб, давлатни бошқаришдек катта ва мураккаб ишда депутатларга кўмаклашмоқда. СССР янги Конституциясида ривожланган социализм даврида давлатимиз фаолиятининг демократик асосларини янада такомиллаштириш кўзда тутилган.

Чинакам ҳар томонлама демократия инсон фаолиятида ҳал қилувчи соҳа бўлган ишлаб чиқаришни бошқаришда ҳамма меҳнаткашлар реал қатнашувини сўзсиз шарт қилиб қўяди. Бизнинг ишлаб чиқариш демократиямиз бевосита меҳнат коллективи томонидан халқ хўжалик планларини кенг, оммавий муҳокама қилиш, доимий ишлаб чиқариш кенгашлари, социалистик мусобақани ташкил қилиш шаклида, давлат ва жамоатчилик назорат функцияларини чамбарчас боғлаш йўли билан амалга оширилади.

Социализмнинг бутун тажрибасида демократиянинг ҳар томонлама ривожланиши ижтимоий тузумимиз тобора ўсиб бораётган куч-қудратининг ҳаётбахш чашмаси эканлиги ёркин намойиш этилмоқда. Ва аксинча, демократик нормалардан ҳар қандай чекиниш, халқ ҳокимиятини ҳар қандай чеклаб қўйиш социалистик қурилиш ишига тузатиб бўлмас зарар етказади. Хитой Халқ республикасининг аянчли тажрибаси шундан далолат беради. Бу, реал демократиянинг заифлиги ҳокимиятни ўз моҳият-эътибори билан инқирозга олиб келишидан яна бир карра далолат бериб турибди. Афтидан шу нарса ҳам тасодифий эмаски, маочиларнинг ҳарбий-сиёсий диктатураси ўрнатилиши демократия механизмининг амалда синдириб ташланишидан сўнг содир бўлди, бу иш «маданий революция» деб аталмиш компания байроғи остида амалга оширилди.

Тарихий тажриба шуни қайта-қайта тасдиқламоқдаки, демократия учун кураш жаҳон озодлик ҳаракати, унинг барча оқимларининг мазмунини белгилайди. В. И. Ленин чинакам демократия бир томондан социализмга айланади, иккинчи томондан социализмни талаб қилади, деб ёзган эди. Эндиликда социалистик мамлакатларда, меҳнаткашлар капитал зулмига қарши курашаётган мамлакатларда, миллий озодлик кураши зонасида ҳаётнинг ўзи бу башоратли сўзларнинг тўғрилигини янги-янги фактлар орқали тўла тасдиқламоқда.

Вадим КОРТУНОВ,
АПН сиёсий шарҳловчиси.

Ж. КАЛЛАГЭННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 7 февраль. (ТАСС). Англия бош министри Ж. Каллагэн кеча умумпалатасида нутқ сўзлаб қуйидагиларни айтди: Англиянинг лейбористлар ҳукумати ҳозирги вақтда касаба союз соҳасидаги мавжуд қонунни тубдан қайта кўриб чиқишни планлаштирмаяпти. У консерваторлар бошлиғи М. Тетчернинг касаба союзларининг ҳуқуқ ва эркинликларини чеклаб қўядиган қонунни жорий этиш тўғрисидаги талабини рад этди.

Ж. Каллагэн кейинги вақтларда Буюк Британияни қамраб олган кескин меҳнат можаросини бартараф этиш масалалари юзасидан Британия тред-юнионлари конгрессининг раҳбарлари билан ҳукумат музокараларни давом эттириш ниятида эканлигини таъкидлади.

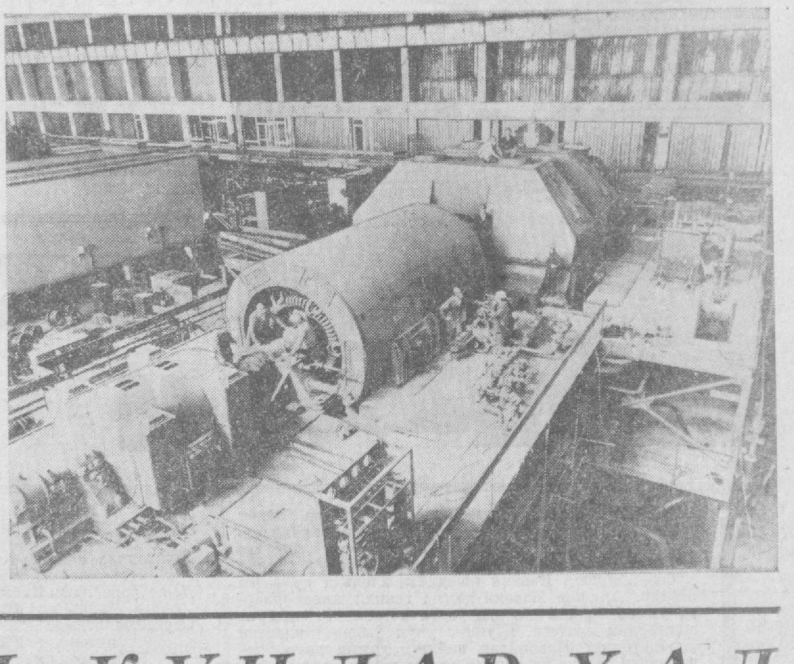

БОЛГАРИЯ. «Марица — Восток-3» иссиқлик электр станцияси Болгария еттинчи беш йиллигининг энг муҳим ишга тушириладиган корхонасидир. У СССР, ГДР, ПХР, ЧССР иштирокида социалистик интеграция доирасида бунёд этилмоқда. Ҳозиргача 210 минг киловатт қувватли дастлабки энергия блоки фойдаланишга топширилди. 1980 йилга бориб яна учта блок ишга тушади. Суратда: иккинчи энергия блоки монтаж қилинмоқда. Бу ерда Болгар мутахассислари билан биргаликда СССРдан келган қурувчилар ҳам меҳнат қилишмоқда.

БТА — ТАСС фотоси.

АМЕРИКА ОИЛАСИНИНГ ФОЖИАСИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 февраль. (ТАСС). Бу фожиа Нью-Йоркда истиқомат қилувчи кўп болали оиланинг бошлиғи Томас Феллисеа ишдан маҳрум бўлганидан кейин бошланди. Унинг тасодифан топиб қолган пули ҳатто болаларни боқишга ҳам етмас эди. «Болалар овқат сўрашса, сув беришарди, улар очликдан йиғлай-йиғлай ухлаб қолишар эди»,— деб ҳикоя қилади Феллисеа оиласининг қўшниларидан бири, уларнинг квартираси жуда совуқ эди, чунки оила иситиш ҳақини тўлай олмагани учун, компания ўтган йил октябрида уйни иситиш учун бериладиган газни ўчириб қўйди.

Аянчли ҳодиса рўй берди — 8 ойлик Цинтия исмли қиз совуқ қотиб ўлди. Келган врачлар қизчани қийшайиб ётган аравачада, чувриндига ўралган ҳолда топиб олишди.

Шу фожиа тўғрисидаги хабарни эълон қилган Нью-Йорк газеталари Феллисеа оиласининг фожиаси учун ким жавобгар эканлиги ҳақида лом-лим дейишмади. Аммо бунинг жавоби равшан. Бунинг учун давлатманд кишиларни ўз паноҳига олиб, миллион-миллион ночорларни қашшоқликка маҳкум этган Америка жамияти айбдордир.

КОПРШИВНИЦДАГИ «Татра» заводи Чехословакиянинг қардош мамлакатлар билан яқин ҳамкорлигининг ёркин намунасидир. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг Халқаро инвестицион банки шу корхонани реконструкция қилиш ва кенгайтириш ишларига кўп миқдорда кредит ажратди. Суратда: завод конвейерида «Татра-148» юк автомобили. Бу машинадан СССРнинг турли районларида нефть ва руда конларида, қурилишларда кенг фойдаланилмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ЭРОН: КУЧЛАР ҲАЛ ҚИЛУВЧИ СИНОВ АРАФАСИДА

Шоҳга қарши оппозициянинг раҳбари Хумайни Теҳронга қайтиб келиши билан ўтказган биринчи матбуот конференциясида «Эрон революцияси давом этаверади» деган эди. У ўзининг ана шу сўзлари билан миллионларча тарафдорларининг халқ нафрат билан қараётган монархия тузумини тугатиш ва Эронни республика деб эълон қилиш йўлидаги курашни давом эттиришга қатъий аҳд қилганликларини тасдиқлади.

Бу мамлакатдаги воқеалар тўғрисида хабарлар жаҳон матбуоти саҳифаларида бир йилдан кўпроқ вақтдан буён босиб чиқарилмоқда. Эрон шаҳарларида ҳукуматга қарши кучли намойишлар тўлқин каби авж урмоқда, забастовка ҳаракати тўхтовсиз давом этмоқда. Маъмурларнинг режимга қарши ҳаракатни қон дарёсига бостириш йўлидаги уринишлари кутилган натижани бермаётир. Ўтган йили Теҳрон, Исфахон, Машҳад, Табриз ва бошқа неча ўнлаб шаҳарларнинг қабристонларида шохга қарши намойишларнинг отиб ташланган ва танк билан бостириб мажақланган қатнашчилари минг-минглаб янги гўрларининг пайдо бўлганлигига қарамай, кураш ғоят кучайиб бормоқда.

Биринчи кунларданоқ «Йўқолсин жабр-зулм!» ва «Эронда америкаликлар зўравонлигига чек қўйилсин!» деган шиорлар остида давом этаётган ҳаракат ҳақиқатан ҳам умуммиллий тус олди. Бу ҳаракатда ишчилар, деҳқонлар, хизматчилар, студентлар, аҳолининг майда буржуа табақалари актив қатнашмоқдалар. Анъанага мувофиқ халқ орасида зўр таъсир кучига эга бўлган руҳонийларнинг вакиллари ҳаракатни кучайтирувчи куч бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

Империалистик пропаганданинг баъзи органлари дин арбобларининг революцион чиқишларга бошчилик қилаётганлигидан ҳозирги ҳаракатнинг моҳиятини бузиб кўрсатиш, бу ҳаракат гўё Эрондаги прогрессив тараққиётга қарши қаратилган деган таассурот қолдириш учун фойдаланишга уринмоқдалар. Аммо бундай даъволар ҳақиқатга тамомила хилофдир.

Оятилло Хумайни ва унинг ёрдамчилари ўзлари вужудга келтириш учун курашаётган «Ислом республикаси» руҳонийларнинг ҳокимиятини ўрнатишдан далолат бермайди, деб бир неча бор таъкидладилар. Уларнинг айтишича, «Ислом республикаси» шиори мамлакатда аҳоли кўпчилигининг манфаатларини кўзлаб иш кўрадиган ҳукуматнинг вужудга келтирилишини назарда тутади. Дин раҳбарлари ҳозирги режимни тубдан ўзгартиришни ёқлаб чиқмоқдалар, улар ҳарбий потенциални беҳуда кўпайтириш учун халқ маблағларининг талон-тарож қилинишига, Эрон экономикасида чет эл монополияларининг ҳукмронлик қилишига чек қўйилсин, деб талаб этмоқдалар, экономиканинг бир қанча муҳим тармоқларини национализация қиламиз, чинакам ер ислоҳоти ўтказамиз, деб ваъда бермоқдалар. Францияда чиқадиган «Монд дипломатик» журнали ҳақли равишда қайд этиб ўтганидек, «Эрон халқининг қўзғолони социал ва иқтисодий тараққиётнинг ташқаридан мажбуран қабул қилдирмоқчи бўлган нусхасидан бутун миллат воз кечганлигини намойиш қилади. Эронийлар ғарб капитализмини рад этмоқдалар. «Учинчи дунё» мамлакатларига экспорт қилинган бу капитализм жуда ҳам шафқатсиз тус олмоқда».

«Ислом республикаси» халқаро майдонда блокларга қўшилмаслик сиёсатини ўтказиш, агрессив СЕНТО блокидан чиқиш, ана шу регион жандарми ролини бажаришдан воз кечиш ниятидадир. Вашингтоннинг фармойиши билан Эрон кўп йиллар мобайнида ана шундай ролни ўйнаб келган эди. Диний оппозициянинг раҳбарлари республика ҳукумати Эрон территориясида чет эл базаларининг жойлаштирилишига ҳам йўл қўймайди, демоқдалар.

Омма диний арбоблар программасининг ана шу қоидаларини кенг қўллаб-қувватламоқда. Мамлакатдаги барча демократик кучлар ана шу арбоблар билан бирдамдирлар. Яширин шароитда иш кўраётган Эрон халқ партияси (ТУДЕ) Парижда эълон қилинган баёнотида бу партия «Хумайни белгилаган сиёсий йўлга амал қилувчи ҳар қандай ҳукуматни қўллаб-қувавтлайди» деб таъкидлади.

Ғарбдаги империалистик доиралар, аввало, Қўшма Штатлар шоҳ режимининг ағдариб ташланиши ва оппозиция сиёсий программасининг амалга оширилиши бу мамлакатда ҳам, бутун регионда ҳам ўз манфаатларига жуда қаттиқ зарба беради, деб ғоят ташвишланмоқдалар. Эроннинг келажакда империализмга тарафдорлик йўлидан чиқиб, мустақил сиёсат ўтказажаги уларнинг дидига сира ҳам ёқмайди. Бунинг сабаби ҳам маълум. Ғарб монополиялари Эронда жуда кўп капитал маблағ сарф қилмоқдалар. «Вашингтон пост» газетасида босилган маълумотларга қараганда Қўшма Штатларнинг Эронда бевосита капитал маблағлари 700 миллион долларни ташкил этади. Американинг 500 дан кўпроқ монополияси у ерда ўз корхоналарига эга, мамлакат океаннинг нариги томонидан келтириладиган моллар учун жуда катта бозор бўлиб қолди. Эронга ҳар йили 3,8 миллиард долларлик мол келтирилади. Шу билан бирга бу маблағларнинг 2,6 миллиард доллари қурол-яроғ, ҳарбий техника, ўқ-дори сотиб олиш ҳиссасига тўғри келади.

Вашингтон ҳозирги кунда ҳам Эронни ўз ери сифатида сақлаб қолишни умид қилмоқда. Шу мақсадда Оқ уйда ва давлат департаментида махсус «иш группалари» тузилган, Марказий Разведка Бошқармасининг жосуслик аппаратидан кенг фойдаланилмоқда. Пентагон генераллари бу ишга жалб этилган. Қўшма Штатлар Эрондаги тангликнинг боришига таъсир ўтказишга интилиб, оппозиция сафларига нифоқ солиш, шоҳга қарши ҳаракатнинг турли отрядлари ўртасида ишончсизлик ва адоват туғдиришга уринмоқдалар. Айни вақтда улар шоҳ Эрондан жўнаб кетиш олдидан тайинлаган Бахтиёр ҳукуматини бутун чоралар билан қўллаб-қувватламоқдалар, уни мамлакатнинг ҳамма қисмида давом этаётган намойишлар ва забастовкаларнинг қатнашчиларига нисбатан «қаттиққўллик» сиёсатини ўтказишга рағбатлантирмоқдалар.

Жуда «иложи» бўлмай қолган тақдирда АҚШ Эрон армиясининг реакцион бошлиқлари билан биргаликда ҳарбий тўнтариш ясаш ва генераллар хунтасининг ҳокимиятни қўлга олиш планини ишлаб чиққанлиги чет эл матбуотининг хабарларидан аён бўлиб қолди. Шоҳнинг ёрдамчиларидан бири Теҳронда чет эл журналистлари ҳузурида сўзга чиқиб, Бахтиёр ҳукумати ағдариб ташланган тақдирда мамлакатда «даҳшатли хунрезлик» бошланиб кетади, деб таҳдид қилди. Қўшма Штатлар ҳарбий исёнга тайёргарлик доирасида Эронга қурол-яроғ етказиб бериш учун «ҳаво йўли»ни очиб қўйди, Форс кўрфазида ўзининг ҳарбий денгиз кучларини анча кўпайтирди. Эҳтимол тутилган тўнтаришни қўллаб-қувватлаш учун Яқин Шарқнинг америкапараст баъзи режимларини ҳам жалб этиш кўзда тутилади. Масалан, Байрутда чиқадиган ҳафталик «Ал-Кифах ал-араби» газетаси МАР президенти Садат «Асвон операцияси»да қатнашишга рози эканлигини билдирди, деб хабар қилади. Мисрнинг ҳарбий-десант қўшинлари ва «операция» давомида Эронда шоҳга содиқ бўлиб қолган қисмларга мадад бериши лозим.

Оппозиция ҳарбий исён бошланиши эҳтимоли борлигини эътиборга олиб зарур чораларни кўрмоқда. Оппозиция раҳбарлари бир тўда реакцион генераллар Эрон революциясини осонлик билан енголмайди ва Эрон халқини урушишга мажбур этадиган бўлсалар, у қуролли курашга отланади, деб ишонч билдирмоқдалар

Эрон шу кунларда кучларнинг ҳал қилувчи синови арафасида турибди. Ҳумайни Теҳронга келганидан кейин курашнинг оғирлик маркази кўчалардан вақтинча сиёсий майдонга ўтди. Ҳумайни республикани тузиш планини амалга ошира бошлади. У миллий фронтнинг таниқли арбоби Меҳди Бозорганни муваққат ҳукуматнинг Бош министри қилиб тайинлади ва Бахтиёр ҳукуматининг дарҳол истеъфо беришини яна талаб этди. Муваққат ҳукумат янги парламентга сайлов ўтказиши керак. Бу парламент республика конституциясини тасдиқлайди.

Аммо Бахтиёр ҳукумат бошлиғи лавозимидан кетиш ниятида эмас эканлигини айтиб, ҳокимиятни ўз қўлида сақлаб қолиш учун зўр бериб уринмоқда.

Эрондаги революцион ҳаракатда кучайиш ва пасайиш каби ҳолатлар рўй бериши эҳтимоли бор. Аммо танглик бундан буён қандай тарзда кучайиб бормасин, Эрон халқи Яқин ва Ўрта Шарқда Америка сиёсатининг манфаатларини қўриқловчи жандарм ролини бундан буён бажаришга ҳеч қачон рози бўлмайди, деб ҳозирданоқ дадил айтиш мумкин.

А. СУРИКОВ.
(ТАСС).

ВЬЕТНАМ ТЕВАРАГИДА МАШМАШАЛАР

ТОКИО, 8 февраль. (ТАСС). Япония газеталарининг миллий мудофаа бошқармаси маълумотларига асосланиб, хабар қилишича, Хитой Вьетнам социалистик республикаси чегарасига ёндош районларда бир неча юз жанговар самолётни ва 18 тагача пиёдалар дивизиясини тўплаган.

«Иомиури» газетаси Пекиннинг бундай ҳарбий намойишларини Яқинда ХХР давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Дэн Сяо-Пиннинг АҚШ ва Японияга визитлари чоғида ВСР шаънига таҳдид қилиб айтган баёнотлари билан боғламоқда.

Япония матбуоти жанубий Хитой денгизида «констеллэйшн» зарбдор авианосеци бошчилигидаги АҚШ 7-флоти кемалари отряди пайдо бўлганлигини ҳам хабар қилади.

ЖИНОИЙ ЙУЛ

БАЙРУТ, 7 февраль. (ТАСС). Исроил маъмурлари қонунга хилоф суратда босиб олинган араб территорияларида туб араб аҳолисига нисбатан жабр-зулм ва репрессияларни кучайтирмоқдалар. Бу ерда олинган маълумотларга кўра, ўтган йили 780 нафар араб ватанпарвари Исроил зиндонларига ташланди. Шулардан сал кам 50 киши ўн йилдан кўпроқ муддат билан турма жазосига, саккиз киши эса умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилинган.

БЕРЛИНДА ФОТОВИСТАВКА

БЕРЛИН, 7 февраль. (ТАСС). Бу ерда Германия — Совет дўстлиги Марказий уйининг биносида ТАСС фотомухбирлари асарларининг «Мен Совет Иттифоқи гражданиман» деб аталган виставкаси очилди.

300 га яқин фотосурат совет халқининг кўп қиррали ҳаёти ва СССРда коммунистик қурилишдаги фаолиятини ёркин акс эттиради. Экспозиция томошабинларни совет гражданларининг совет давлати янги Конституцияси мустаҳкамлаган ҳуқуқ ва бурчлари қандай амалга ошаётганлиги билан таништиради.

Виставка КПСС совет кишилари фаровонлиги тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганлигини яққол кўрсатади, деди виставка очилишида нутқ сўзлаган Германия — Совет дўстлиги марказий уйининг директори Ф. Штубе.

ДЎСТЛИК ЭКСПОЗИЦИЯСИ

ПАРИЖ, 7 февраль. (ТАСС). Париждаги «Гран-Пале» музейида СССР территориясида яшовчи халқларнинг санъати тўғрисида ҳикоя қилувчи виставка очилди. Виставкада Ленинград эрмитажи коллекцияларидаги ҳайкалчалар, меҳнат қуроллари, турли безаклар намойиш қилинган. Улар орасида яқинда Псков районии ва Туркманистонда олиб борилган қазиш ишларида археологлар топган ноёб буюмлар бор. Экспозиция Совет — Франция маданий ҳамкорлиги доирасида уюштирилган.

ЮКСАК БАҲО

ЖОРЖТАУН, 7 февраль. (ТАСС). Бу ерда Гайана-Совет дўстлиги жамиятининг йиллик йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқи ўтказаётган тинчлик сиёсатини қўллаб-қувватлашларини билдирдилар ва Америка империализми билан актив ҳамкорлик қилаётганлиги учун Хитой раҳбарларини қораладилар. Биз Совет Иттифоқининг БМТдаги ва халқаро анжуманлардаги тинчлик ташаббуслари билан тўла бирдам эканлигимизни изҳор қиламиз, дейилади дўстлик жамиятининг резолюциясида. Биз Совет Иттифоқининг қуролсизланиш, стратегик қуролларни қисқартириш, Яқин Шарқ танглигини бартараф этиш соҳасидаги позициясини қўллаб-қувватлаймиз. Йиғилиш қатнашчилари марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун, бутун дунё ишчилар синфини озод қилиш учун курашаётган КПССнинг ташқи сиёсий фаолиятига юксак баҳо бердилар.

Гайана — Совет дўстлиги жамияти ўтган йил ичида Совет Иттифоқи билан дўстликни мустаҳкамлаш борасида кўп иш қилинганлигини қайд этди. Шу йилги фаолият программаси қабул қилинди.

САНТЬЯГО яқинида ўнлаб ватанпарварларнинг жасадлари қўйилган яширин қабристонлар топилди. Бу ватанпарварлар 1973 йил сентябрь ойидаги қонли тўнтаришдан сўнг қамоққа олиниб, кейинчалик Пиночет хунтасининг жаллодлари томонидан ваҳшийларча азоблаб ўлдирилган эди. Суратда: яширин қабристонлардан бирига кириладиган жой. ТАСС фотохроникаси.

АЛИШЕР НАВОИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 538 ЙИЛЛИГИГА

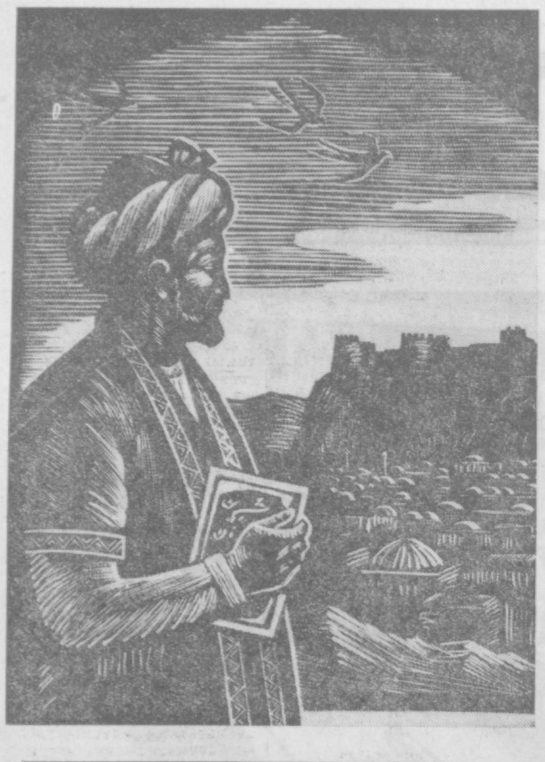

ИЛҲОМБАХШ ИЖОД

БУЮК санъаткор ёзувчининг ўз даври ва ўзидан кейинги замонлар бадиий ижод тараққиёти равнақига кўрсатадиган таъсири ҳам ғоят зўр ва ҳаётбахш бўлади. Бу жиҳатдан ўзбек шеъриятининг порлоқ қуёши Алишер Навоий ижодиёти алоҳида қудратга эгадир. Алишер Навоий ҳамма гениал ижодкорларга ўхшаб бадиий ижодда ўзига хос катта маҳорат мактабини яратган. Шунинг учун ўзбек классик адабиётининг Навоийдан кейинги ҳамма давр тараққиёти у ёки бу тарзда унинг номига келиб боғланади. Ўзбек прогрессив адабиётининг барча етук намояндалари Алишер Навоийни ижодда ўзларига ҳомий билганлар. Навоий уларнинг барчасига «маони йўлида пир» (Мунис Хоразмий), яъни устод бўлган.

Алишер Навоий мактабининг забардаст давомчиларидан бири, шубҳасиз, Заҳириддин Муҳаммад Бобирдир. Бобирнинг дунёқараши қарама-қаршиликларга тўла бўлиб, ҳаёт йўли мураккабдир. Аммо, шунга қарамасдан, Бобир талант йўналиши билан катта санъаткордир.

Алишер Навоийнинг Бобир ижодига таъсири масаласи, махсус тадқиқотларни талаб этадиган катта масала, албатта. Шунинг учун биз бу ўринда мазкур масаланинг кичик бир қирраси, аниқроғи, Навоийнинг Бобир рубоиётига таъсири хусусида мухтасар тўхталмоқчимиз.

Маълумки, рубоий Шарқ классик поэзиясининг энг қадимги жанрларидан бири ҳисобланади. Рубоий дастлаб форс-тожик адабиётида юксак тараққиёт босқичига кўтарилган. Форс-тожик адабиётининг кўпгина йирик шоирлари бу жанрда самарали ижод қилганлар. Бу жиҳатдан; айниқса, рубоийнависларнинг пири-устоди Умар Хайём, Жалолиддин Румий, Мирзо Абдулқодир Бедил каби улкан сўз санъаткорларининг ижодлари характерлидир. Ўзбек классик шеъриятида рубоий ўзининг ҳар томонлама мукаммал такомилини дастлаб Навоий ижодида кўрди. Навоий рубоийёти сон жиҳатдан ҳам, сифат жиҳатдан ҳам адабиётимизда ҳали мисли кўрилмаган ҳодиса бўлди.

Навоий рубоийларининг тематикаси бой ва хилмахилдир. Шоирнинг кўпчилик рубоийлари традицион темаларда яратилган. Бундай рубоийларида Навоий ишқ ҳақида, ишқнинг ранж ва изтироблари ҳақида фикр юритади. Муҳаббат ҳиссининг фалсафий таърифларини беради. Навоий май тўғрисида, майнинг сафобахш қудрати тўғрисида ҳам бир қанча рубоийлар битган. Бобирнинг традицион темадаги қатор рубоийлари эса бевосита Навоий таъсирида яратилган. Бу рубоийларнинг айримларида Навоийнинг таъсири Бобирга шунча зўрки, улар тематикаси билан эмас, шакл белгилари, ифода усуллари билан ҳам бир-бирига ўхшаб кетади. Бундай ўхшашлик Бобирнинг ҳижрон мотивидаги рубоийларида ҳам жуда кучлидир.

Алишер Навоий рубоийларидан бирида шундай дейди:

Андин бериким қошимда
ёрим йўқтур,
Ҳижронида жуз нолаи
зорим йўқтур.
Дашт узра қуюн каби
қарорим йўқтур,
Саргашталигимда
ихтиёрим йўқтур.

Бобир ёзади:

Кўпдин бериким ёру
диёрим йўқтур,
Бир лаҳзау бир нафас
қарорим йўқтур.
Келдим бу сори ўз
ихтиёрим бирла,
Лекин боруримда
ихтиёрим йўқтур.

Бу икки рубоийнинг ҳар бири оригинал асарлар эканлигига шубҳа қилиб бўлмаганидек, бирининг иккинчисига таъсирини ҳам инкор этиш қийин. Бадиий ижоднинг ҳамма соҳасида ҳам қуруқ назирачилик, кўчирмачилик билан баробардир, Таъсирланиш эса бошқа гап. Таъсирланиш жараёнида ижодкор ўзида мавжуд потенциал имкониятларни ишга солиб, ижодда ажойиб натижаларга эришиши мумкин. Бунинг ёрқин мисоли Бобирнинг юқоридаги рубоийсидир. Кўриниб турибдики, бу рубоийлар тематик йўналиши, ифода усули, радифи билан бир-бирига ниҳоятда яқин. Навоий рубоийсида айрилиқ туйғуси, яъни ҳижрон дардида ўртанган ошиқнинг нолаи зори поэтиклаштирилган. Бобир рубоийсининг асосида ҳам айрилиқ ва ҳижрон туйғуси ётади. Лекин Бобир Навоий йўлидан бориб, фақат ёр ҳижронини куйлаш билан кифояланмайди, балки бу ҳисга диёр фироқини ҳам уйғунлаштиради.

Ватан билан қондошлик, жондошлик бизнинг адабиётимиз учун азалий фазилат. Ўзбек классик адабиётида Ватан мавзуи турли даврларда, турли ранг ва турли шаклларда ифода этилган. Аммо бу нуқтаи назардан XV аср адабиёти, ҳусусан, буюк Алишер Навоий ижодиётининг аҳамияти баланддир. Алишер Навоий лирик шеърларида ҳам, эпик асарларида ҳам бу ўлмас темани маҳорат билан ишлаган. Навоий «Садди Искандарий» достонида:

Ватан таркини бир нафас
айлама,
Яна ранжи ғурбат ҳавас
айлама,

деб ёзган эди. Тарихдан маълумки, Мавороуннаҳр тахти учун кўп олишувлардан сўнг, Бобир шайбонийлар ҳужумига тоб беролмай, «ўз ерни қўйиб», Афғонистон ва Ҳиндистон тарафларига кетган эди. Ўз жонажон юртидан тирик туриб жудо бўлган шоир умри бўйи Ватанини эслаб, соғинчда ёниб, оҳу афғонларга тўлиб яшади.

Кўзумда агарчи йўқ
жамолинг,
Кўнглумда эрур вале
ҳаёлинг,

дея, сўнгги нафасигача у диёр ҳаёлини кўнглидан чиқармаган. Ватан темаси Бобир рубоийларида марказий ўринни ишғол этади. Бобир ҳусусан олис юртларда диёрини қўмсаб жуда кўп рубоийлар ёзган. Аммо мана шу рубоийларнинг аксариятида ҳам Бобирнинг Навоийдан илҳомланганлиги яққол сезилиб туради. Масалан:

Ғурбатда ғариб шодмон
бўлмас эмиш,
Эл анга шафиқу меҳрибон
бўлмас эмиш.
Олтун қафас ичра гар
қизил гул бутса,
Булбулга тикандек ошён
бўлмас эмиш.

Навоийнинг бу рубоийсига Бобирнинг қуйидаги рубоийси шаклан ва мантиқан ғоятда мос келади:

Ёд этмас эмиш кишини
ғурбатда киши,
Шод этмас эмиш кўнгулни
меҳнатда киши,
Кўнглум бу ғарибликда
шод ўлмади, оҳ,
Ғурбатда севинмас эмиш,
албатта, киши.

Эътибор берилса, бу рубоийлар бир-бирини тўлдириб, мантиқан ягона меҳварга бирлашиб турганга ўхшайди. Навоий «Ғурбатда ғариб шодмон бўлмас эмиш» деса Бобир устозининг шу фикрини гўё тасдиқлаб, таъкид билан «Ғурбатда севинмас эмиш, албатта, киши», дейди.

Навоий ижодида реалистик характердаги рубоийлар оз эмас. Улар сон жиҳатдан анчагина миқдорни ташкил этади. Бу йўлда ҳам Бобир Навоий тажрибаларига қаттиқ суянган. Агар Навоий ва Бобир рубоийлари мана шу нуқтаи назардан туриб чоғиштирилса, Бобир рубоийлари орасида реал воқеа-ҳодисалар тасвири берилган, шоир ҳаётининг конкрет нуқталари ва шахсий кечинмалари бадиий талқин этилган рубоийлар кўпдир.

Классик поэтиканинг донишманди Шамсуддин Муҳаммад бинни Қайс Аррозий ўзининг «Алмўъжам фи маоири ашъорул — Ажам» номли машҳур асарида рубоийнинг поэтик табиати ҳақида гапириб, рубоийда латиф ва фусункор образлар, пухта ва пишиқ бадиий приёмлар, хилма-хил поэтик санъатлар, ёқимли ва енгил вазнлар, нафис ва сербўёқ сўзлар кенг қўлланилиши кераклигини алоҳида қайд этади. Навоий ўз рубоийларида классик поэтикамизнинг бу талабларига қатъий риоя қилган. Шунинг учун Навоий рубоийларида теран маъно, юксак ғоялар жозибадор образлар, кўркам поэтик приёмлар, кўпдан-кўп бадиий санъатлар воситасида баён қилинган. Поэтик маҳоратнинг мана шу жабҳасида ҳам Навоий Бобирга ўз таъсирини ўтказган. Илмий даъво далилни талаб этади, албатта. Бу даъвонинг исботи сифатида кўплаб далилларни келтириши мумкин.

Ҳар бир етук шоирнинг кўнглига яқин, шеърларида такрор-такрор ишлатадиган севимли образлари бўлади. «Нома» образи Алишер Навоийнинг ана шундай образларидан бирідир. Шоир рубоийларида бу образ жуда кенг қўлланилган. «Нома» образи воситасида Навоий ҳижрон, соғинч, орзу, дўстлик ҳисларини ифода этади. Навоийнинг «Номангки тириклигимдин улдур матлуб», «Номангки эрур боиси иқболи тараб», «Номанг етибон топти кўнгул иззу шараф», «Номанг манга руҳдин нишона бўлди яна» мисралари билан бошланадиган ва яна бошқа бир кўп рубоийларида асосий ғоя мана шу образ воситасида баён этилган. Навоийнинг «Муншаёт»идаги ҳар бир мактубнинг охиридаги рубоий мазмуни ҳам «нома» образининг бадиий талқинидан келтириб чиқарилган. Бобир ҳам Навоий изидан бориб, рубоийларида бу образни ниҳоятда кенг қўллайди. Масалан, Навоийда:

Номангки менга муждаи
жоне эрди,
Ҳижрон ғамидин ҳатти
амоне эрди.
Зулматқа саводи гар
нишоне эрди,
Мазмуни анга оби
зиндагони эрди.

Бобирда:

Номангки тириклигим
нишони эрди,
Ҳар сатри ҳаёти
жовидоний эрди.
Ҳар лафзида ошкор юз
ҳарфи вафо,
Ҳар ҳарфида юз меҳр
ниҳоний эрди.

Хуллас, Бобир ўзининг рубоийчиликдаги ижодий маҳоратини юксалтириш, бу жанрнинг ривожига, ўзбек классик шеъриятидаги равнақига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиш учун Навоийдан ўрганган, илҳом олган.

Иброҳим ҲАҚҚУЛОВ,
филология фанлари кандидати.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

МУЗИКАГА ҲАВАС

Оққўрғон районидаги 2-музика мактабида 250 дан зиёд санъат ғунчалари сабоқ олмоқда.

Яқинда мактабда санъат байрами бўлиб ўтди. Унда бўлажак санъаткорлар ўз маҳоратларини кўрсатдилар. Конкурсда ғолиб чиққанлар область мусобақасида қатнашиш ҳуқуқини олдилар. Шу ойда рус совет композиторлари асарларини ижро этиш бўйича яна бир конкурс ўтказилади.

КУНИ УЗАЙТИРИЛГАН ГРУППАЛАР

Ҳозир областимиздаги 615 та мактабда куни узайтирилган группалар ва синфлар ишлаб турибди. Уларда ўқиётган ўғил-қизлар учун ҳар куни икки марта иссиқ овқат берилади, кинофильмлар намойиш этилади. Ўқитувчилар ва тўгарак раҳбарлари дарсдан сўнг болалар билан қўшимча машғулотлар ўтказадилар.

Янгиобод шаҳри, Ғалаба, Янгийўл районларидаги куни узайтирилган группалар айниқса самарали иш олиб боряпти. Ўқувчилар куни бўйи малакали ўқитувчилар ва тарбиячилар раҳбарлигида дарс тайёрлайдилар ва дам оладилар. Ўқувнинг бу формаси фанларни ўзлаштириш даражасини мунтазам оширмоқда.

ЛИМОНАРИЙ ҚУРИЛИШИ

Р. Р. Шредер номли илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳозир катта ҳажмда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. «Узгипросельхоз» институти лойиҳаси бўйича бу ерда 24 гектарлик лимонарий қурилиши бошлаб юборилди. 23-кўчма механизациялашган колонна қурувчилари дастлабки 6 гектарлик лимонзорни фойдаланишга топширдилар. Бу ерда пишиб етилаётган цитрус мевалари шаҳарликлар дастурхонига тақдим этилмоқда. Беш йиллик охиригача яна 6 гектарлик теплица ишга туширилади.

СПОРТ

ВОЛЕЙБОЛ

ОЛИЙ ЛИГАНИ КЎЗЛАБ

Олий лигага чиқишга даъвогар бўлган биринчи лига пешқадамлари олдига қўйилган талаблар ҳақида гап борганда бошқа спорт турларига қараганда волейболчилар икки карра имтиҳондан ўтишлари керак. Агар футбол ёки баскетбол биринчиликларида биринчи лигада ғолиб келган командалар олий лигада сўнгги ўринларда қолган коллективлар билан ўрин алмашадиган бўлса, волейболчилар эса олий лиганинг сўнгги икки ўрнида қолган команда билан биргалашиб бир даврада яна куч синашишади. Бу бахсда устун келган тақдирдагина олий лигага чиқадилар.

Ўтган мавсум биринчи группада ғолиб келган тошкентликлар иккинчи имтиҳондан ўта олишмади. Умумий тўртинчи ўринда қолдилар. Волейболчиларимиз бу йил майдонга яна ўша мақсад — олий лигага чиқиш умидида тушмоқдалар. Тошкентда биринчиликнинг учинчи давра ўйинлари давом этмоқда.

Биринчи кун ҳамшаҳарларимиз Душанбанинг «Ҳосилот» командасини осонликча 3:0 ҳисобида енгишган бўлса, иккинчи кун биринчи лига пешқадамларидан бири Вильнюснинг «Куроаппаратура» командаси билан учрашдилар. Вильнюсда ўтказилган турнирда тошкентликлар 0:3 ҳисобида енгилишган эди. Шунинг учун бу ўйинга қизиқиш катта бўлди. «Динамо» волейболчилари учрашувни кўтаринки руҳда бошлаб, кетма-кет икки партияда ғолиб чиқдилар. Лекин учинчи бўлимда меҳмонлар ташаббусни ўз қўлларига олиб, 15:11 ҳисобида устун келишди. Тўртинчи бўлим тенг кураш остида ўтди. Гоҳ у команда, гоҳ бу команда олдинга ўтиб оларди. Ҳисоб ҳам тенг ортиб борарди. 7:7, 10:10. Вильнюс волейболчилари қандай бўлмасин устунликка эришишга ҳаракат қилишарди. Ана шундай пайтларда ака-ука Владимир ва Валерий Заритовскийлар, Сергей Мячин, Михаил Гусев, Георгий Хабибулинлар аҳиллик билан ўйнаб, аввалига ҳисобни тенглаштирдилар. Сўнгра эса олдинга ҳам ўтиб олишди. Айниқса Сергей Мячининг кучли зарбаларини рақиблар қайтариб қолишга ожизлик қилишди. Ҳисоб 14:14 бўлганда мухлислар ниҳоятда ҳаяжонландилар. Негаки, бундай пайтда арзимас бир ҳато команданинг бутун меҳнатини зое кетказиши мумкин. Маҳорат ва асабий бу курашда 16:14 ҳисобида ғалабага эришган ҳам-шаҳарларимиз ўйинда 3:1 ҳисобида ғолиб келдилар. Ниҳоятда қийин ғалаба қўлга киритилди.

Иккинчи группа қатнашчилари Таллин шаҳрида мусобақалашишмоқда. Бу группада Грознийнинг «Автомобилист», Ленинграднинг «Динамо» ва Таллиннинг «Калев» командалари кучлилар сафида чиқишга даъвогарлик қилишмоқда. Агар Грозний волейболчилари ҳисобида 15 очко бўлса, Ленинград ва Таллин командалари 13 тадан очко тўплашди. Навбатдаги турда ана шу икки команда ўзаро куч синашади. Волейболда дуранг бўлмаганлиги сабабли икки команданинг бири очко йўқотиши табиийдир. Ана шуни ҳисобга оладиган бўлсак, Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари ўз майдонларидаги ўйинларни муваффақиятли ўтказишса, даъвогарлар бахсида мавқеларини яхшилаб олишлари мумкин. Ҳозир тошкентликлар ҳисобида 13 очко бор.

Волейбол мухлислари командамизни кучлилар даврасида кўришни истайдилар.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

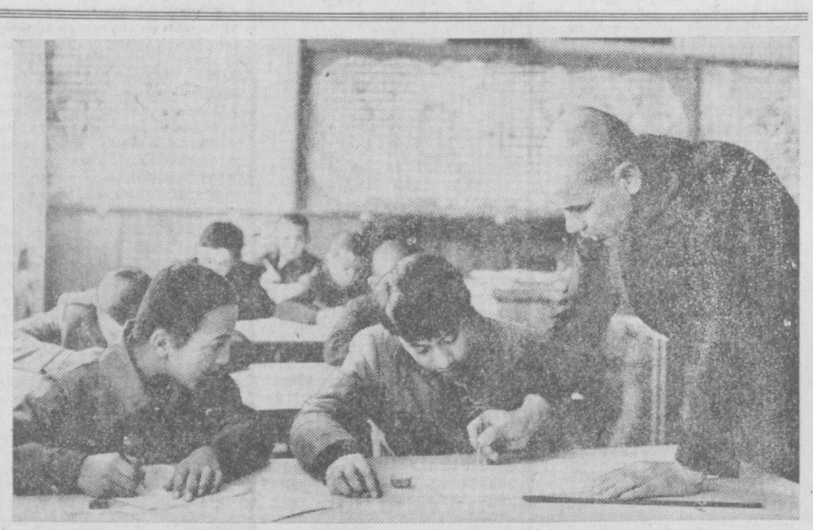

Тошкентдаги Н. Островский номидаги пионер ва ўқувчилар саройида ҳозир кўпгина тўгарак ишлаб турибди. Ўймакорлик санъати тўгараги машғулотлари ҳам жуда қизиқарли олиб борилмоқда. Ўқувчилар республика халқ маорифи аълочиси, рассом М. Тўраев раҳбарлигида бу санъат турларини ўрганмоқдалар. Суратларда: тўгарак раҳбари М. Тўраев ўқувчилар билан машғулот пайтида. Тўгарак аъзоларидан Ш. Бекмирзаев билан Т. Тожибоевлар амалий иш устида.

Р. Шагаев фотолари. (ЎзТАГ).

КИТОБХОНЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ҒАЗАЛКЕНТДАГИ марказий сайлов участкаси сайловчилар ўртасида катта оммавий-сиёсий ишлар олиб боряпти. Яқинда бу ерда ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг «Қўриқ» китоби бўйича конференция ўтказилди.

«Қўриқ» Бўстонлиқ райони меҳнаткашлари учун ҳам қимматлидир. Чунки улар ҳам тоғ ён бағриларини ўзлаштириш, адирларга сув чиқариш учун курашда фидойилик кўрсатиб келмоқдалар. Конференция қатнашчилари маҳаллий чўлқуварлар номини ҳурмат билан тилга олдилар.

Чорвоқда бўлиб ўтган дам олиш кечасига ташриф буюрган бинокорлар, нурчилар суҳбати ҳам тоғ бағрини боғроғларга айлантириш, янги турар-жойлар яратиш юзасидан бажарилган ишларга бағишланди. Суҳбатларга куй ва қўшиқлар уланиб кетди.

Меҳнаткашларнинг дам олишини уюштиришда район кутубхоналари ва клублари катта ҳисса қўшмоқдалар. Ҳозир 26 та клуб, 50 та кутубхона фаолият кўрсатмоқда.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10, 11 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 да
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Баҳром МАВЛОНОВ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ва Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати
Дилафруз ЖАББОРОВА
Солистлар: Шерали ЖЎРАЕВ, Гулнора АЪЗАМОВА, Гулнора ОДИЛОВА, Абдуфаттоҳ САИДОВ (интермедия ва юмор).
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ
«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИ
Ансамблнинг бадиий раҳбари — композитор Султон АНВАРОВ.
Музика раҳбари — Туйғун ОТАБОЕВ.
Программани — Абдуфаттоҳ САИДОВ олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети
УЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ САНОАТИ БОШҚАРШМАСИ ҚОШИДАГИ
140-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1979—80 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ: **кенг профилдаги ёғочсоз-станокчи** (ўқиш муддати — 1 йил), **дурадгор** (3 йил), **фанерчи** (1 йил), **пардозловчи** (1 йил), **ёғочсозлик ускуналарини созловчи** (3 йил), **прессчи** (1 йил), **бадиий ва моделли мебеллар дурадгори** (3 йил), **ошхона мебеллари бўйича дурадгор** (1—3 йил).

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БУЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3 йиллик ўқишни тамомлаганларга ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат ва ҳунари бўйича аттестат берилади.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

140-ҳунар-техника билим юрти янги замонавий типда қурилган. Билим юрти қошида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, ҳамда янги типдаги спорт комплекси бор. Унда ҳар хил тўгараклар ишлайди (бокс, енгил атлетика), шахмат-шашка, футбол, волейбол, самбо).

ОБЛАСТЛАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, медицина справкаси.

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.
ҲУЖЖАТЛАР СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Спутник массиви, 4-квартал (15-троллейбус, 58, 75-автобусларнинг «140-билим юрти» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Звёздочка». 11.00 — «Варяг» крейсери. Бадиий фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.20 — Шахмат мактаби. 16.50 — Қўшиғимиз парвоз эт. 17.25 — Москва ва москваликлар. 17.55 — Концерт, 18.40 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Хоккей бўйича халқаро учрашув. Миллий хоккей лигаси — СССР терма командалари. 21.30 — Вақт. 22.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 22.35 — Олтин нота. 23.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30—Биологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 Ҳужжатли фильмлар. 12.30 — Биологиядан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Юмор телетеатри. 18.00 — Ким хоккей ўйнайди. Телефильм. 18.15 — Ёшлик. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Инсон болаликдан бошланади. 19.30 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ҳамид Олимжон туғилган куннинг 70 йиллигига. 21.30 — «Вақт». 22.05 — Комплекс механизация — пахтачиликнинг бош йўли. 22.25 — «Қамал», Бадиий фильм. (2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 —Болалар учун фильм. 19.45 — Депутат ва ҳаёт. 20.15 — Кругозор. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Тошкент янгиликлари.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Тўрт куёв»** эстрада-цирк лўлилар ревюсининг гастроллари (19.30).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/II да **Концерт** (14.00, билетлар сотилган), **Оламнинг яратилиши** (19.00, билетлар сотилган), 10/II да **Анда.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/II да **Келинлар қўзғолони,** 10/II да **Шошма, қуёш!**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/II да **Олифта,** 10/II да **Шаҳзода ва етим қиз.**

УЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/II да **Тўй муборак, қари қиз** (12.00), 10/II да **Чандиқлар** (16.00).

УЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИНИНГ
ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА

техника хавфсизлиги бўйича катта инженер, ишлаб чиқариш ва смета-шартнома бўлимларининг катта инженерлари ва инженерлар, ишлаб чиқаришни тайёрлаш группаларида катта инженерлар ва инженерлар, лойиҳа-смета группалари ва қурилиш лабораторияси катта инженерлари ва инженерлар, кадрлар бўйича инспектор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

БИЗНИНГ АДРЕС 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 325353; секретариат — 325750 БУЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325547; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 07072. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е—2329.